Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз. Нявыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не вяртаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: На 1 месяц — 90 к. 3 — 2 р. 70 к. 6 — 4 р. — к. 1 год — 8 р. — к. Зьмена адрасу: іншагароднія — 20 к. мясцовыя — 10 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: За радок нанпарэлі пасьля тэксту — р. 50 к. За радок нанпарэлі пасярод тэксту 1 р. — к. За радок нанпарэлі перад тэкстам 1 р. 50 к. Сьпешныя на 50 проц. даражэй. Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. налогу.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: За 1 дакумэнт 35 кап. За кожны дадатковы 15. Беспрацоўн. і чырвонаармейцы за дакумэнт 15. За кожны дадатковы 5. Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах. АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

9 ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 165 (2353) Чацьвер, 19-га ліпеня 1928 г.

VI кангрэс Камуністычнага Інтэрнацыяналу.

У ЧЫРВОНАЙ МАСКВЕ АДЧЫНІЎСЯ КАНГРЭС ЛЕНІНСКАГА КАМУНІСТЫЧНАГА ІНТЭРНАЦЫЯНАЛУ.

Вітаем байцоў! Вітаем лепшых, верных сыноў рэвалюцыі!

УРАЧЫСТАЕ АДЧЫНЕНЬНЕ КАНГРЭСУ.

17-га ліпеня ў 8 гадзін увечары ў Калённай залі Дому Саюзаў адбылося ўрачыстае адчыненьне УІ-га кангрэсу Камінтэрну. Вялікая заля прыгожа дэкаравана. Яшчэ загадзя да адчыненьня пасяджэньня дэлегаты кангрэсу, прыбыўшыя з усіх канцоў сьвету, абменьваючыся ўзаемнымі прывітаньнямі, разглядалі наладжаныя ў кулуарах выстаўкі. Роўна ў 8 гадзін т. Бухарын узышоў на трыбуну, спатканы гучнай доўгай авацыяй.

ПРАМОВА ТАВ. БУХАРЫНА.

Адчыняючы міжнародны кангрэс Камуністычнага Інтэрнацыяналу,—кажа тав. Бухарын,—гэты суровы агляд штабаў міжнароднай рэвалюцыі, мы ў першую чаргу звaрочваемся думкаю да баявых нашых таварышоў, якія аддалі свае галовы за справу сусьветнай рэвалюцыі. За час, які мінуў пасьля апошняга кангрэсу Камуністычнага Інтэрнацыяналу, міжнародны пралетарыят страціў дзесяткі і сотні сваіх лепшых і найбольш адданых сыноў. Камуністы гінуць у Польшчы, разадраныя бруднымі кіпцямі драпежнага белага арла, растаптаныя цэзарысцкім ботам Пілсудзкага; у Італіі, дзе яны робяцца ахвяраю тэрору Мусаліні; у Баўгарыі, дзе яны церпяць рэпрэсіі з благаслаўленьня баўгарскай сацыял-дэмакратыі. Ёсьць яшчэ адзін далёкі край, які заліт зараз крывёю рабочых і сялян. У гэтым краі, дзе паўстаўшая маса з звычайнымі нажамі кідаецца проці імпэрыялістычных гарматаў, камуністычны рух церпіць нячуваныя рэпрэсіі.

Гэты—край Кітай.

Дзесяткі тысяч сыноў кітайскага пралетарыяту памерлі ад катаваньняў з выкалатымі вачыма, у драўняных цісках, але заяўляючы: «Няхай жыве перамога, [illegible]

[illegible]

бет сацыял-дэмакратыі і капіталу. Характар эпохі вымагае складанай і здольнай тактыкі, каб падрыхтаваць масы для канцэнтраваных ударaў.

Трэба сазнацца, што мы яшчэ не навучыліся працаваць добра. Гэта адносіцца і да краёў капіталізму, і да нашага краю, краю дзе будуецца сацыялізм.

Мы, СССР, стаім перад буйнымі і складанымі задачамі. Задача будаўніцтва сацыялізму ў нашым адсталым краі зьяўляецца зусім не такою звычайнаю. Бо адна справа выкарыстаць старыя формы, а другая справа будаваць на новай аснове, перабудоўваць усю народную гаспадарку.

У краёх капіталізму галоўным нашым ворагам зьяўляецца сацыял-дэмакратыя. Гэта мы добра ведаем, але мы яшчэ не навучыліся добра змагацца з гэтым ворагам, добра працаваць у прафсаюзах, здольна пагоджваць штодзённыя клопаты аб дробязях з рэвалюцыйнымі задачамі партыі. І—якраз таксама ў СССР: мы добра наводзім мушку на клясавага ворага, але часта яшчэ дрэнна лічым. Перад Камуністычным Інтэрнацыяналам стаіць, у сувязку з гэтым, задача палепшыць працу, павялічыць узровень нашых кадраў, якасна палепшыць кіраўніцтва.

[illegible]

Кангрэс практычна паставіць пытаньне аб барацьбе супроць імпэрыялістычнай вайны.

[illegible]

Нехай жыве сусьветная рэвалюцыя!

Прамова Бухарына пакрываецца бурнымі воплескамі кангрэсу. [illegible]

Выбары прэзыдыуму.

[illegible]

Парадак дню кангрэсу.

1. а) справаздача Выканкому Камінтэрну, б) справаздача Інтэрнацыянальнай Кантрольнай Камісіі, в) справаздача Выканкому КІМ'у.

2. Праграма Камуністычнага Інтэрнацыяналу.

3. Аб мерах барацьбы з небясьпекай імпэрыялістычных войнаў.

4. [illegible]

5. Становішча СССР і УсеКП(б).

6. Выбары.

[illegible]

Прывітаньні прадстаўнікоў братэрскіх кампартый

Першым выступае, спатканы гучнымі воплескамі прадстаўнік кітайскае кампартыі

т. Чун-Чан-Чэн

— Мы пацярпелі цяжкія страты,—гаворыць ён, але апошнія падзеі—антыяпонскі рух, паўстаньне сялян і г. д.—усё гэта даказвае, што нарастае новая рэвалюцыйная хваля. Кампартыя Кітаю ўпэўнена, што пры падтрыманьні ўсіх сэкцый Камінтэрну яна здолее вырашыць стаячыя перад ёй цяжкія задачы.

Ад імя японскае кампартыі выступае

т. Катаяма.

Зараз—гаворыць ён—усе імпэрыялістычныя групоўкі вядуць шалёную барацьбу для прыдушэньня рэвалюцыйнага руху ў калёніях. На Далёкім Усходзе самы моцны імпэрыялізм—японскі. Кампартыя Японіі павінна адзіным фронтам з кампартыяй Кітаю павесьці наступ на цьвярдыню імпэрыялізму на ўсходзе—Японію.

Ад імя фэдэрацыі камуністычных партый паўднёвае Амэрыкі з прывітаньнем выступае

Ляцэрда.

Мы вітаем, гаворыць ён, Камінтэрн, як яскравую зорку для рэвалюцыйных рабочых усяго сьвету, як адзінага барацьбіта з сацыял-здраднікамі і імпэрыялізмам. Кампартыям паўднёвае Амэрыкі прыходзіцца весьці цяжкую барацьбу з імпэрыялізмам Злучаных Штатаў. У гэтай барацьбе мы чакаем падтрыманьня ад кампартый Эўропы і Паўночнае Амэрыкі.

Ад імя кампартыі Мэксыкі кангрэс вітае

Карылё.

Лацінская Амэрыка, гаворыць ён,—зрабілася здабычаю імпэрыялізму Злучаных Штатаў. Барацьба з гэтым імпэрыялізмам магчыма толькі пад сьцягам Камінтэрну. У канцы ён перадае кангрэсу прывітаньне ад рабочых і сялян Мэксыкі.

Потым выступаюць з прывітаньнямі прадстаўнікі нэгрыцянскіх рабочых Паўночнае Амэрыкі і працоўных Індыі.

ПРЫВІТАНЬНІ ПРАДСТАЎНІКОЎ МАСКОЎСКІХ АРГАНІЗАЦЫЙ.

З прывітаньнем ад імя МК ВКП і маскоўскага пралетарыяту выступае

тав. Котаў

УІ кангрэс Камінтэрну,—кажа ён,—адчыняецца ў надзвычайна завілых абставінах. Маскоўскія пралетары ўпэўнены ў тым, што кангрэс мае на ўвазе даць правільную лінію для барацьбы з імпэрыялізмам і зрабіць усе неабходныя захады да абароны ад нападу на вогнішча ўсясьветнай рэвалюцыі—СССР. Затым кангрэс вітаў прадстаўнік авіяцыйнага заводу

т. Мітракоў,

сустрэчаны гучнымі воплескамі і выгукамі,—няхай жыве Чырвоная армія. Ён перадае прывітаньне ад імя маскоўскага гарнізону. Чырвоная армія—гаворыць ён—уважліва сочыць за працай кангрэсу, таму што мы выхоўваем з сябе сапраўдных інтэрнацыяналістаў (гучныя воплескі). У парадку дню кангрэсу,—гаворыць Мітракоў,—стаіць таксама пытаньне аб небясьпецы вайны. Мы ня хочам вайны, мы з гатоўнасьцю перакавалі-б нашыя гарматы на плугі і варштаты, але калі сусьветны імпэрыялізм уцягне нас у вайну, дык Чырвоная армія—дзіця рэвалюцыі—ня дасьць сваю ўладу пакрыўдзіць (Гучныя воплескі). Кангрэс праважае т. Мітракова сьпевамі Інтэрнацыяналу.

Ад імя тэкстыльнай фабрыкі «Чырвоная Зара» выступае работніца

Тарасава

Ад імя 4000 рабочых і работніц маскоўскага электразаводу—

Кальцоў

вітае кангрэс ад імя 30-ці тысяч рабочых і служачых Сакольніцкага раёну.

Яўціхіеў

Гэты завод,—кажа ён,—пабудаваны ў апошнія гады энэргічнай працай рабочых. У радох нашай партыі былі людзі, якія ня верылі ў сацыялістычнае будаўніцтва ў СССР.

Гэтыя малаверныя прабавалі разрабіць рады нашай партыі, але сустрэлі адпор, бо мы, працоўныя, ведаем, што шлях сацыяльнай рэвалюцыі толькі адзін—Ленінскі шлях. Прыклад нашага заводу паказвае, што сацыялістычнае будаўніцтва ў СССР ідзе наперад. Да наступнага кангрэсу Камуністычнага Інтэрнацыяналу мы дадзём падарунак—пашырым наш завод так, каб на ім працавала не 4 тысячы, а 12 тысяч рабочых (воплескі). Мы ўпэўнены, што да наступнага кангрэсу і вы падрыхтуеце нам падарунак: да Саюзу Савецкіх Рэспублік далучыцца яшчэ некалькі новых савецкіх рэспублік (воплескі). Вышэй сьцяг Леніна! Пад гэтым сьцягам мы пераможам! (Воплескі).

АДОЗВА КАНГРЭСУ КАМІНТЭРНУ ДА РАБОЧЫХ, СЯЛЯН, ЧЫРВОНААРМЕЙЦАЎ І ЧЫРВОНАФЛЕТЦАЎ СССР.

Таварышы, УІ усясьветны Кангрэс Камуністычнага Інтэрнацыяналу пасылае братэрскае прывітаньне магутнаму і адважнаму авангарду сусьветнае рэвалюцыі—рабочай клясе, а разам в тым і ўсім працоўным сялянам, чырвонаармейцам і чырвонафлётцам СССР ад імя міліёну рэвалюцыйных рабочых і сялян, якія змагаюцца пад сьцягам Камінтэрну.

У працягу дзесяці з лішкам гадоў вы няўстанна баранілі і ўмацоўвалі пралетарскую ўладу вашае краіны.

Гэраічныя бойкі першых гадоў пралетарскае рэвалюцыі, калі вы адбівалі і разьбівалі наёмныя белагвардзейскія банды і арміі міжнароднага капіталу, які спрабаваў сваім жалезным кулаком прыдушыць пераможную пралетарскую дыктатуру.

Бязьлітасныя бойкі з контррэвалюцыянэрамі ўнутры краіны, якія імкнуліся падарваць і зьнішчыць савецкую ўладу, зьмяніліся з гадамі; тады вы з тэй-жа энэргіяй, з тым-жа энтузіязмам і з тэй-жа рэвалюцыйнай верай распачалі вялікую справу сацыялістычнага будаўніцтва.

Ні адкрытыя раны гаспадарчага развалу, пакінутага царызмам і буржуазіяй у спадчыну пралетарыяту СССР, ні сьмяротная ненавісьць і актыўны адпор усяго капіталістычнага сьвету справе сацыялістычнае творчасьці пралетарскае рэвалюцыі ня здолелі прыпыніць яе далейшага пераможнага разьвіцьця.

Вы аднавілі і ўмацавалі сацыялістычную прамысловасьць, вы разгарнулі вялізную працу па індустрыялізацыі краіны, перарабляючы, такім чынам, усю гаспадарку і ўсё больш выціскаючы прыватна-капіталістычныя элементы.

Вы разгарнулі масавую працу па ажыцьцяўленьні практычнае задачы перапрабкі сялянскае гаспадаркі на шлях яе калектывізацыі.

Такім чынам, сваімі ўласнымі сіламі, ня гледзячы на злачынны сабатаж часткі сацыялістаў, зьвязаных з белагвардзейскай контр-рэвалюцыяй, ня гледзячы на існуючыя яшчэ зьявішчы бюракратызму, да барацьбы з якімі мы зноў і зноў мабілізуем свае сілы, вы дамагліся большых посьпехаў у будаўніцтве сацыялізму.

Вашы дасягненьні зьяўляюцца для пралетарыяту і працоўных усяго сьвету жывым прыкладам і наглядным вурокам вялікае перавагі таго ладу, які вы ствараеце.

Рабочыя ўсяго сьвету раўнаюць сваё жыцьцё з жыцьцём працоўных СССР і бачаць, як з кожным годам паглыбляецца розьніца паміж імі.

Там капіталістычная рацыяналізацыя ўсё больш узмацняе эксплёатацыю працоўных, бязупынна пагаршаючы іх матар'яльныя ўмовы і даючы вялікія прыбыткі эксплёататарам.

У СССР, наадварот, усё разьвіцьцё тэхнікі накіравана да палепшаньня становішча рабочае клясы. Там 10-цігадзінны і 12-цігадзінны рабочы дзень, а дзе і маецца 8-мігадзінны рабочы дзен—там сталыя спробы адмяніць і падаўжыць гэты рабочы дзень.

У СССР пралетарская ўлада распачынае ўводзіць 7-мігадзінны рабочы дзень.

Там павялічваюцца прасьледваньні і гвалты над нацыянальнымі меншасьцямі і каленіяльнымі народамі.

У СССР народнасьці, якія некалі прыгнечваліся царызмам, і ў сучасны момант дабраахвотна ўвайшоўшыя ў Саюз ССР, вольна разьвіваюцца ва ўмовах узаемнае дапамогі і супрацоўніцтва.

Рост вашае гаспадарчае магутнасьці, умацаваньне пазіцый пралетарскае дыктатуры, падтрыманьне, якое сустракае вашая справа сярод пралетарыяту і працоўных іншых краін, павялічваюць у два разы ненавісьць і абурэньне капіталістычнага сьвету.

Таму, міжнародная рэакцыя рыхтуе свае сілы для ўзброенага нападу на СССР.

Кааліцыя ўсіх імпэрыялістычных і капіталістычных сіл усё больш злучаецца ў цеснае кола вакол краіны пралетарскае дыктатуры.

Дыплёматы і генэралы інтрыгуюць, рыхтуюць узброеныя банды і павялічваюць правакацыі супроць СССР.

Сацыял-дэмакраты ўсіх краін імкнуцца выпярэдзіць сваіх імпэрыялістычных гаспадароў у цкаваньні СССР.

Таварышы! на растучую пагрозу вайны супроць Савецкага Саюзу Камуністычны Інтэрнацыянал адказвае заклікам да магутнае стабілізацыі сіл на абарону СССР—бацькаўшчыну ўсіх працоўных, цытадэль іх барацьбы з сусьветным капіталізмам і калі імпэрыялістычныя разбойнікі паспрабуюць ажыцьцёвіць свае злачынныя замыслы, міліёны пралетарыяў і сялян ва ўсіх краінах сьвету выступяць на вашым баку ў абарону пралетарскае рэвалюцыі.

У вас будуць міліёны саюзьнікаў у тылу імпэрыялістаў; на абарону СССР выступяць вашыя таварышы і браты, якія з бязупыннай энэргіяй і вялікаю самаахвярнасьцю павядуць барацьбу на сьмерць з капіталам.

На вялікіх заводах, на транспарце, на ваенных караблёх і ў арміях вашых капіталістычных ворагаў тысячы і тысячы пралетарыяў і сялян будуць бараніць чырвоны сьцяг Савецкага Саюзу, сьцяг міжнароднага пралетарыяту.

Мы будзем змагацца ў абарону сваёй сацыялістычнай бацькаўшчыны.

Мы будзем змагацца за ператварэньне злачыннае вайны супроць СССР, вайны супроць сваіх эксплёататараў у імя перамогі сусьветнае рэвалюцыі.

Няхай жыве пралетарская дыктатура.

Няхай жыве перамога рабочых і сялян СССР.

Няхай жывуць чырвонафлётцы, чырвонаармейцы, якія стаяць на варце цытадэлі сусьветнае пралетарскае рэвалюцыі.

Няхай жыве салідарнасьць рабочых, сялян і прыгнечаных народаў усяго сьвету з СССР.

Няхай жыве сусьветная пралетарская рэвалюцыя.

VI КАНГРЭС.

ВЫСТУПЛЕНЬНЕ ФРАНЦУСКАГА ДЭЛЕГАТА КАШЭНА.

Ад імя кангрэсу з адказам на прывітаньне дэлегацый выступае сябра прэзыдыуму кангрэсу францускі, дэлегат Кашэн.

Спатканы шумнымі воплескамі, ён ад імя дэлегатаў кангрэсу абяцае маскоўскім рабочым і чырвонаармейцам перадаць іх прывітаньне пралетарыям усяго сьвету. «Калі тэлеграфы маскоўскіх рабочых,—гаворыць т. Кашэн,—заклікаюць нас учыніць сацыяльную рэвалюцыю ва ўсім сьвеце, гэтыя словы выклікаюць у нас глыбокае хваляваньне. Таварышы рабочыя апавядалі нам аб выніках свае ўпартае працы па аднаўленьні народнае гаспадаркі СССР. Дэлегаты кангрэсу мелі магчымасьць самі асабіста пераканацца ў посьпехах, дасягнутых СССР, пабываўшы на маскоўскіх фабрыках і заводах.

ВЫСТУПЛЕНЬНЕ НЯМЕЦКАГА ДЭЛЕГАТА ТЭЛЬМАНА

Нямецкі дэлегат Тэльман вітае дэлегацыі маскоўскіх рабочых і чырвонаармейцаў ад імя рэвалюцыйнае рабочае клясы цэнтральнае і заходняе Эўропы. Тав. Тэльман адзначае рост небясьпекі капіталістычнае вайны супроць СССР. Прамоўца падкрэсьлівае, што сацыял-дэмакраты паўсюды падтрымліваюць падрыхтоўку імпэрыялістычнай вайны і маскіруюць гэтую падрыхтоўку дэмагагічнымі сказамі. Тав. Тэльман прапануе арганізаваць міжнародны тыдзень пад лёзунгамі абароны СССР ад ваеннае небясьпекі. Нямецкі дэлегат Шнэллер агалашае прывітаньне кангрэсу ад чырвонага саюзу франтавікоў Нямеччыны. Прывітаньне падкрэсьлівае, што УІ усясьветны кангрэс Камуністычнага Інтэрнацыяналу зьбіраецца пад знакам росту і ўмацаваньня камуністычнага руху і адначасна ў пэрыяд канцэнтрацыі сіл ворагаў пралетарскае рэвалюцыі супроць СССР і супроць камунізму.

Прадстаўнікі чужаземных камуністычных партый аб праграме Камінтэрну.

(Анкета нашага маскоўскага карэспандэнта).

ТОМАС БЭЛ.

(Член Палітбюро Англ. кампартыі).

Фармуліраваньне агульнай для ўсіх сэкцый Камінтэрну праграмы зьяўляецца адначасова найбуйнейшай і найцяжэйшай з задач УІ Сусьветнага Кангрэсу. Кампартыі асобных краін чакаюць ад Камінтэрну агульнай шырокай пляцформы, як базы для іх супольнай камуністычнай дзейнасьці. Але яны таксама адчуваюць патрэбу ў праграме на падставе спэцыяльных задач кожнай паасобнай кампартыі, бо адпаведна законам нераўнамернага разьвіцьця капіталізму перад кожнай з партый стаяць розныя праблемы і задачы.

Вось чаму праграма Камінтэрну павінна даць толькі агульныя дырэктывы на падставе вучэньня Маркса і Леніна і ўказаць паасобным сэкцыям тыя спэцыяльныя напрамкі, у якіх яны павінны дзейнічаць. Гэта значна-б скараціла сучасны праэкт праграмы.

Гэты праэкт перагружан гістарычнымі падрабязнасьцямі. Ён не надае дастатковай увагі, напрыклад, праблеме перанясеньня гарадзкіх умоў у вёску (буйная сельская гаспадарка з ужываньнем машын, трактараў, электрычнасьць і г. д.); каапэрацыі ў Заходняй Эўропе, магчымасьці скарачэньня пэрыяду пераходу ад капіталізму ў моцна індустрыялізаваных краінах. Дух аптымізму, які наглядаецца ў праэкце, добры з пункту погляду прапаганды, аднак, было-б лепш, каб мы перасьцерагалі таварышоў ад думкі «аб немінучасьці», бо яна вядзе да пасыўнасьці. Гэткія недахопы, аднак, залежаць, мабыць, ад сьпешкі складаньня праэкту, і яны, бязумоўна, будуць выпраўлены пры абмеркаваньні яго на Кангрэсе.

СЭН-КАТАЯМА.

(Член Прэзыдыуму Камінтэрну, Японія).

Праэкт праграмы Камінтэрну, выпрацаваны праграмнай камісіяй, ужо абмяркован сэкцыямі і будзе канчаткова прапрацаваны і ўхвалены Кангрэсам. Падставай для яго паслужыў ухвалены У-м Кангрэсам у 1924 г. праэкт праграмы, які зараз папоўнен новымі матар'яламі на падставе практычнага вопыту сэкцый Камінтэрну, у першую чаргу вопыту УсеКП(б). Такім чынам, крытыка праэкту, якая была агалошана ў партыйнай прэсе, датычыцца, галоўным чынам, падрабязнасьцяй і дробязяй. Ёсьць некалькі выключэньняў: крытыка тав. Баргі і тав. Клары Цэткін, а таксама ня зусім правільнае, з майго пункту погляду, абвінавачаньне некаторых расейскіх таварышоў у тым, што праэкт мае занадта «расейскі» характар. Можа гэта непатрэбная далікатнасьць. Праграма Камінтэрну павінна была падкрэсьліць значэньне расейскага вопыту, павінна паставіць УсеКП(б) як найлепшы прыклад для камуністычнага руху ўсіх краін і вялізарны вопыт, набыты і праверaны на практыцы кампартыяй Рабоча-Сялянскай Дзяржавы павінен быў поўнасьцю ўвайсьці ў гэтую праграму.

УІ Кангрэс павінен надаць праграме яе канчатковы выгляд перад тым, як перадаць яе сусьветнаму пралетарыяту. Бяз гэткай праграмы сусьветны камуністычны рух ня можа мець посьпеху. Яна неабходна для ўзмацненьня рэвалюцыйных сіл сусьветнага пралетарыяту, неабходна для барацьбы супроць надыходзячых імпэрыялістычных войнаў.

МАРКО КАРЛЯНДЗІ.

(Член ЦК Італьянскай Кампартыі).

Міжнародная праграма камуністаў не выпадкова падаецца для адабраньня і зацьверджаньня УІ Кангрэсу Камінтэрну іменна зараз праз 9 гадоў пасьля заснаваньня нашага Інтэрнацыяналу. 10 гадоў улады пралетарыяту ў СССР і рэвалюцыйнай барацьбы ва ўсім сьвеце далі магчымасьць набыць неабходны для фармуліроўкі гэтай праграмы вопыт.

Праграма цэментуе ідэалёгічнае адзінства Інтэрнацыяналу. Гэта ідэалёгічнае адзінства заваявана цаной узброенай барацьбы з буржуазіяй, упартай барацьбы з сацыял-дэмакратычнымі здраднікамі, нарэшце, цаной ідэалёгічнай барацьбы з апазіцыяй унутры партыі, ачышчэньня партыі ад рэштак апартунізму, сацыял-дэмакратычных і «ультра-левых» ухілаў.

Ідэалёгічнае адзінства, якое дае праграма, узмацняе і наша міжнароднае арганізацыйнае адзінства. Яно дае нам сілы для вельмі цяжкай барацьбы, якая павінна прывесьці пралетарыят да поўнай і канчатковай перамогі.

ЖАН КРЭМЭ.

(Член Палітбюро Францускай Кампартыі).

Міжнародны рабочы рух атрымаў моцную падставу ў камуністычным маніфэсьце Маркса, які здолеў вызначыць кіруючыя палітычнай эканоміяй законы. У камуністычным маніфэсьце былі прадказальна назначаны галоўныя лініі разьвіцьця капіталізму, яго супярэчнасьцяй і яго распаду.

Задача ІІІ Інтэрнацыяналу—дадаць да камуністычнага маніфэсту ўсе сабраныя з таго часу матар'ялы і вопыт, якія пацьвердзілі навучную дактрыну марксызму і прывялі на практыцы да перамогі пралетарскай рэвалюцыі.

Праграма Камінтэрну павінна зьмяшчаць матар'ялы, малюючыя капіталізм у яго вышэйшай стадыі, супярэчнасьці, якія ўзьнікаюць у ім, і іх вынікі—імпэрыялістычныя войны. Яна павінна даць аналіз барацьбы пралетарыяту, тактыкі гэтай барацьбы, умоў яе ўзьнікненьня і кіраўніцтва ёю, словам, усяго таго, што прывяло да перамогі адну з важнейшых пралетарскіх рэвалюцый.

Яна павінна паказаць, што капіталізм ня ўмірае сам, што для яго пагібелі, для паскараньня яго заняпаду неабходна ўмешваньне рэвал клясы.

УІ Кангрэс Камінтэрну ў гэтай праграме павінен стварыць магутную зброю барацьбы для ўсяго рэвалюцыйнага пралетарыяту.

Алесь БАДУЛЕСКУ.

(Член ЦК Румынскай Кампартыі).

Мы знаходзімся напярэдадні абмеркаваньня праэкту праграмы Камінтэрну, якая павінна быць другім камуністычным маніфэстам для пралетарыяў усіх краін, для прыгнечаных народаў усяго сьвету.

80 гадоў таму назад Маркс і Энгельс скончылі свой камуністычны маніфэст словамі: «Пралетарыі ўсіх краін, злучайцеся». Гэта быў заклік да паўстаньня, да зьбіраньня сіл, гэта была спроба растлумачыць рабочым ход разьвіцьця капіталістычнае грамады. Усё іншае—самы сацыялізм здаваўся тагочасным чытачом камуністычнага маніфэсту ўтопіяй, далёкаю мэтаю.

Сёньня праграма Камінтэрну паўтарае гэты заклік—«Пралетарыі ўсіх краін, злучайцеся», да сотняў міліёнаў сьвядомых рабочых, ужо выпрабаваўшых свае сілы ў штодзённай барацьбе, ужо не дыскусіруючых аб ходзе разьвіцьця капіталізму. Сёньня міжнароднаму пралетарыяту ясна, што ўтопія стала магчымасьцю і можа быць магчымасьцю для ўсяго сьвету. Перад яго вачыма—жывы прыклад,—гэраічная Кастрычнікавая рэвалюцыя, адзінаццаць гадоў савецкае дзяржавы, дыктатура пралетарыяту, Чырвоная армія.

Перад міжнародным пралетарыятам стаіць цяжкая задача. Ня так лёгка ў адным дакуманце абгаварыць усе праблемы сусьветнага камуністычнага руху, даць ня толькі тэарэтычнае тлумачэньне гэтых праблем, але і практычныя ўказаньні, як ісьці па шляху, указанаму расейскім пралетарыятам у 1917 годзе, і дасягнуць канчатковай мэты. Практычнае вырашэньне праблем, якія стаяць перад пралетарыятам у сучасны момант асабліва цяжка таму, што міжнародная буржуазія, маючы на сваім баку ўсе сродкі для ўзмацненьня свайго панаваньня, карыстаецца падтрыманьнем сацыял-дэмакратыі, якая яшчэ можа чмуціць рабочыя масы здраджваць іх, падрыхтоўваць паражэньне ў барацьбе і ўсімі спосабамі, затрымліваць вызваленьне пралетарыяту.

УІ Кангрэс абмяркуе ўсе гэтыя праблемы. Вопыт расейскага пралетарыяту і 10 гадоў практычнай працы Камінтэрну дадуць неабходны матар'ял для вырашэньня гэтых пытаньняў і выпрацоўкі-такой праграмы, якая пакажа верны шлях да сацыялізму.

АДОЗВА КАНГРЭСУ КАМІНТЭРНУ

ДА КАМУНІСТЫЧНЫХ ПАРТЫЙ, ДА ПРАЦОЎНЫХ УСЯГО СЬВЕТУ АБ БАРАЦЬБЕ З ФАШЫЗМАМ.

6 гадоў прыгнечвае рабочую клясу Італіі фашысцкі рэжым,—гаворыцца ў адозьве. З прычыны глыбокага гаспадарчага і грамадзкага крызісу фашызм усё больш завінчвае прэс прыгнечаньня. Ён нішчыць усе дасягненьні міліёнаў рабочых і сялян, заваёваныя ў працэсе 50-цігадовае эканамічнае і палітычнае барацьбы. На іх месцы буржуазея стварыла рэжым неабмежаванае эксплёатацыі. Аднак, увесь гэты рэжым нячуванага гвалту і прасьледваньняў ні на адну хвіліну ня здолеў спыніць адпору рабочае клясы, якая змагаецца пад кіраўніцтвам камуністычнае партыі. 6.000 рэвалюцыйных рабочых, высланых на выспы і кінутых у астрогі, сьведчаць аб бесперапыннай барацьбе, аб бяспрыкладным самаахвяраваньні, аб гэраічным адпоры, аказваемым авангардам пралетарыяту фашысцкаму рэжыму. 6-ты Кангрэс Камуністычнага Інтэрнацыяналу выказвае сваю падзяку і сваю неабмежаваную салідарнасьць з італьянскім пралетарыятам і яго камуністычнай партыяй. Кангрэс горача заклікае да ўсеагульнае і няўстаннае мабілізацыі пралетарскіх сіл на барацьбу з рэжымам Мусаліні, супроць якога павінна ўзьняцца хваля пратэсту ў рэвалюцыйных масах усяго сьвету. Фашысцкі рэжым тэрмінова рыхтуецца да вайны. Дзьве трэці італьянскае прамысловасьці працуе на вайну. Фашысцкая Італія—гэта аграмадны астрог і вялізны арсэнал, які служыць імпэрыялізму. Таварышы, барацьба з італьянскім фашызмам ёсьць сьвяшчэнны абавязак міжнароднага пралетарыяту. Мабілізуйце ўсе свае сілы супроць злачынных замыслаў фашызму і сусьветнае рэакцыі. Уздымайце пралетарскія масы на дапамогу ахвярам італьянскага фашызму.

VI-му КАНГРЭСУ КАМІНТЭРНУ.

Актыў менскай арганізацыі ад імя ўсіх членаў партыі і рабочых Менску пасылае гарачае прывітаньне баявому штабу рэвалюцыйных армій усіх краін—Камуністычнаму Інтэрнацыяналу.

VI кангрэсу прадстаіць вялікая гістарычная праца па абагуленьні вялікага вопыту сусьветнага камуністычнага руху—па прыняцьцю праграмы, якая будзе ідэёвай вежай для працоўнага чалавецтва.

Актыў упэўнен у тым, што VI кангрэс пабальшавіцку—ленінску вырашыць усе задачы, якія стаяць перад пралетарыятам усяго сьвету.

Няхай жыве VI кангрэс Камуністычнага Інтэрнацыяналу—баявы штаб сусьветнай рэвалюцыі!

ПРЭЗЫДЫУМ СХОДУ.

У САЮЗНЫХ РЭСПУБЛІКАХ

ПРЫСУД ПА СПРАВЕ АБ ЭКАНАМІЧНЫМ ШПІЯНАЖЫ.

У вячэрнім пасяджэньні ваеннай калегіі Вышэйшага суду 16-га ліпеня і ў ранішнім 17-га ліпеня па справе аб эканамічным шпіянажы абвешчаны прысуд. Падсудныя Акользін, Дзеўны, Кэпле, Барч і Беразьняк прызнаны вінаватымі ў выбіраньні і перадачы чужаземным фірмам эканамічных вестак, якія былі дзяржаўнай тайнай. Акользін прыгавораны на 8 год з суровай ізаляцыяй і пазбаўленьнем правоў на два гады і канфіскацыяй палові маемасьці. Дзеўны і Кэпле на 4 гады суровай ізаляцыі кожны, без пазбаўленьня ў правох. Абодвы без прытасаваньня амністыі. Барч прысуджаны на тры гады суровай ізаляцыі з канфіскацыяй адной пятай маемасьці, але па амністыі звольнены як ад суровай ізаляцыі, так і ад канфіскацыі маемасьці і час зьняволеньня скарочаны яму на палову. Беразьняк прысуджаны на тры гады суровай ізаляцыі, але, беручы пад увагу яго першую падсуднасьць і хваробу, Вышэйшы Суд палічыў патрэбным зьменшыць кару да двух год без суровай ізаляцыі, а па амністыі і заліку папярэдняга зьняволеньня ад далейшага адбываньня кары аслабаніць. Падсудныя Арлоў, Мацьвееў і Кальмэнаў прызнаны вінаватымі ў перадачы вестак, якія не падлягаюць агалошаньню. Арлоў і Мацьвееў засуджаны на адзін год без суровай ізаляцыі. Кальмэнаў—на 5 месяцаў вастрожнага зьняволеньня. Долін увінены. Усім асуджаным, за вынятакам Акользіна, Кэпле і Дзяўнова прыслугуе амністыя. Усім іншым час зьняволеньня зьменшаны на палову па амністыі. З-пад стражы звольнены Беразьняк, Арлоў, Мацьвееў і Кальмэнаў.

Контр-рэвалюцыйная праца таварыства пісьменьнікаў і кампазытараў.

МАСКВА. Маскоўскае РСІ правяла абсьледаваньне таварыства пісьменьнікаў і кампазытараў, прычым выявіла, што сябрамі таварыства да апошняга часу лічыліся ворагі савецкай улады, якія жывуць заграніцаю. Для таго, каб захаваць у сваім складзе ранейшых графоў, баронаў і бела-эмігрантаў, праўленьне не падавала штогоду сьпісу сваіх сяброў у НК Асьветы. Абсьледаваньне выявіла шмат падлогаў і злоўжываньняў. Больш 15-ці тысяч рублёў было пераслана ранейшым праўленьнем таварыства заграніцу бела-эмігрантам. Справу аб злоўжываньнях калегія перадае ў пракуратуру.

Крушэньне таварнага поезду.

ЗАБІТА 3 «ЗАЙЦЫ» І 5 ПАРАНЕНА.

СМАЛЕНСК, 18-7. Ля станцыі Ліпецкая на вучастку Бранск-Раслаўль пацярпеў крушэньне таварны поезд, гружаны вугалем і жывёлаю. Цягнік на поўным ходзе зышоў з рэек. 26 вагонаў разьбіта ў шчэпкі. З-пад руін вагонаў пакуль што выцягнута 3 забітых і 5 цяжка параненых з ліку ехаўшых «зайцамі». Жывёла не закранута, бо знаходзілася ў апошніх вагонах. Да вечара рух быў адноўлен. Крушэньне здарылася з-за нядбайнасьці службы шляху, якая не папярэдзіла пра рамонт каляіны.

Далейшая праца нашых ледаколаў.

„Малыгін“ рушыўся шукаць Амундсэна.

МАСКВА, 18-7. Водлуг вестак камітэту дапамогі «Італіі», лёдакол «Малыгін» 17-га ліпеня рушыўся праз лёд у напрамку да паўднёва-ўсходняга ўзьбярэжжа Шпіцбэргена на адшуканьне Амундсэна. На разьведку вылятае гідрасамалёт пад кіраўніцтвам лётніка Сяргеева.

„Красін“ узяў на борт італьянскага доктара.

ЛЁДАКОЛ «КРАСІН», 17-7. Пагрузіўшы самалёт Чухноўскага, «Красін» накіраваўся ў Кінзбэй. Спаткаўшы параход «Браганцу», «Красін» здаў лыжнікаў, якія былі выкліканы «Браганцам» на дапамогу Чухноўскаму, і ўзяў на борт італьянскага доктара. Рухацца далей, як і раней, вельмі цяжка.

* *

ЛЁНДАКОЛ «КРАСІН», 17-7. Экспэдыцыя «Красіна» зьвярнулася да ТАСС'а з такою тэлеграмаю: „У апошнія дні экспэдыцыя «Красіна» атрымлівае безьліч прывітаньняў з усіх бакоў СССР. Ня маючы магчымасьці, з прычыны абмежаванасьці радыё-перадачы, адказаць асобна на кожнае прывітаньне, экспэдыцыя выказвае ўдзячнасьць праз друк усім, хто адгукнуўся на сьвята савецкага сьцягу.

ЭКСПЭДЫЦЫЯ».

Прэзыдэнт Мэксыкі Абрэгон забіты.

НЬЮ-ЁРК, 17-7. Водлуг атрыманых тут тэрміновых паведамленьняў, у Мэксыцы сёньня забіты надаўна абраны мэксыканскі прэзыдэнт Абрэгон. Падрабязнасьцяй пакуль што няма.

Абставіны забойства Абрэгона.

НЬЮ-ЁРК, 17-7. Забойства нядаўна абранага мэксыканскага прэзыдэнта Абрэгона здарылася на банкеце, які адбываўся ў адным з рэстаранаў ля гораду Мэксіко. Забойца 5 разоў стрэліў у Абрэгона, які зараз-жа памёр. Забойца арыштован, аднак, асоба яго да гэтага часу не ўстаноўлена. У зьвязку з забойствам Абрэгона палітычнае становішча ў Мэксыцы значна ўскладнілася.

ВЕСТКІ АДУСЮЛЬ.

Фашысцкі тэрор у Італіі.

РЫМ. Суд, разгледзеўшы справу аб аднаўленьні камуністычных арганізацый у Брэшыі і Павіі, прысудзіў 12 абвінавачаных да вастрогу на час ад паўтара да 12 год. 8 апраўданы па недахопу абвінавачаньня.

ВЕНА. Па вестках з Італіі, большая частка засуджаных па справе ЦК італьянскай кампартыі накіравана ў вастрог Партолёнгэнэ на ўсходнім узьбярэжжы выспы Эльбы. Гэты вастрог належыць да самых жудасных у Італіі.

Амністыя для эльзаскіх аўтанамістых.

ПАРЫЖ, 17-7. Прэзыдэнт Думэрг дараваў віну Росэ Шаля і Фасгаўэра, засуджаных па працэсе эльзаскіх аўтанамістых у Кольмары.

ЗГОДА МІЖ ЧАН-КАЙ-ШЫ І ЧЖАН-СЮЭ-ЛЯНАМ.

ШАНХАЙ, 17-7. Паведамляюць, што між Чан-Кай-Шы і прадстаўнікамі Чжан-Сюэ-Ляна дасягнута згода, якая здавольвае абодвы бакі. Водлуг гэтай згоды Чжан-Сюэ-Лян узьнімае гамінданаўскі сьцяг у Манчжурыі. Прадстаўнікі Чжан-Сюэ-Ляна выехалі ў Мукдэн для дакладу аб выніках перамоў.

ТЫДЗЕНЬ АБАРОНЫ У БССР.

ЗА ПРАКТЫЧНУЮ ПРАЦУ.

Час ад часу камуністычная партыя і савецкая ўлада праводзяць шырокую растлумачальную кампанію аб нашым міжнародным становішчы, групуюць увагу працоўных на пагрозе ваеннай небясьпекі, уцягваюць іх у справу ўзмацненьня баявой магутнасьці Чырвонай арміі і абароназдольнасьці краіны, не адрываючы іх ад штодзённай мірнай працы сацыялістычнага будаўніцтва. „Тыдзень Абароны“, які зараз праводзіцца, зьяўляецца такой шырокай кампаніяй, практычныя задачы якой зводзяцца да наступнага.

Шляхам дакладаў шырока разгарнуць працу па растлумачэньню міжнароднага і ўнутранага становішча СССР; палітыкі міру, якая намі праводзіцца; агрэсыўных намераў імпэрыялістаў супроць СССР; арганізацыі антысавецкага блёку, на чале з Англіяй; азнаёміць з ваеннымі сіламі капіталістычных армій, магутнасьцю, баяздольнасьцю і прынцыпамі пабудовы Чырвонай арміі.

Растлумачыць пабуджэньні, якія штурхаюць капіталізм ад мірнага сужыцьця з намі да наступу. Зазначыць у той жа час на існаваньне магутных сіл надворных і ўнутрыкапіталістычных краін і супярэчнасьцяй, паралізуючых інтэрвэнцыйныя намеры буржуазеі.

Верная гарантыя росту нашай ваеннай магутнасьці і абароназдольнасьці пакладзена ў нашым далейшым гаспадарчым разьвіцьці—прамысловасьці і сельскай гаспадаркі. Адгэтуль задача працоўных гораду і вёскі дамагацца далейшых посьпехаў: чым больш прамысловых вырабаў лепшай якасьці з патаненьнем сабекошту, палепшаньне земляробства—больш хлеба, сыравіны, тым мацней будзем мы

На лініі непасрэднага ўцягваньня працоўных у вывучэньне ваеннай справы, узмацненьня баявой і матар'яльнай базы абароназдольнасьці неабходна разгарнуць працу па ўцягваньню ў члены ТДА-Авіяхіму рабочых і служачых, асноўныя масы сялянства і батрацтва.

Трэба дамагацца дабраахвотнага ўступленьня большасьці працуючых на прадпрыёмствах у члены ТДА-Авіяхіму. За „Тыдзень Абароны“ мы павінны ажывіць працу ячэек ТДА-Авіяхіму, зрабіць яе рэгулярнай і плянавай. Неабходна ў першую чаргу дамагацца пагалоўнага ўступленьня ў ТДА-Авіяхім членаў партыі і камсамольскіх ячэек, прафэсыянальнага актыву. Весьці гэтую працу праз індывідуальна-групавую апрацоўку.

Фабзавкомы і мясцкомы павінны склікаць агульныя сходы рабочых і служачых, на якіх паставіць даклады аб «Тыдні Абароны» і падкрэсьліць неабходнасьць практычнага ўдзелу мас у кампаніі.

За „Тыдзень Абароны» трэба дамагчыся палепшаньня і ўзмацненьня фінансавага становішча ячэек ТДА-Авіяхіму, перагледзець зборшчыкаў, замяніць няздатных працаўнікоў працаздольнымі актывістымі. Правесьці скарбоначныя зборы ў фонд ТДА-Авіяхіму, вылікі праз друк, растлумачыць неабходнасьць акуратнай аплаты членскіх узносаў, бо грашовыя сродкі таварыства ідуць на ўзмацненьне яго працы па ўзмацненьню абароназдольнасьці краіны і ваенізацыі насяленьня.

Праверыць працу ячэек таварыства, ужыць усе неабходныя захады да ажыўленьня прапагандысцкай дзейнасьці і рэгулярных заняткаў розных гурткоў пры ячэйках. Тут будзе мець вялікае значэньне правадзімы конкурс на лепшую ячэйку, вучот ТДА-Авіяхімаўскага актыву, кампалітскладу запаса і прыцягненьне яго да кіруючай працы ў гуртках.

Прыцягнуць уступаючых у ТДА-Авіяхім рабкораў і рабочых да выклікаў праз насьценныя газэты да ўступленьня ў таварыства таварышоў па працы.

Посьпех усёй кампаніі залежыць ад кіраўніцтва гэтай працай партыйных ячэек, якія за кампанію павінны замацаваць сваё кіраўніцтва працай ячэек ТДА-Авіяхіму. Кожнай партыйнай ячэйцы трэба выдзеліць двох-трох таварышоў для наладжваньня працы ў ячэйцы ТДА-Авіяхіму, заслухаць даклад ячэйкі таварыства на агульным ячэйкавым сходзе або бюро, сачыць і кіраваць выкананьнем намечаных практычных мерапрыёмстваў па правядзеньні «Тыдню Абароны» у сябе на прадпрыёмстве. Праверыць плян працы і яго выкананьне камсамольскай ячэйкай і прафарганізацыяй, уцягваючы ў практычную працу па правядзеньні кампаніі ТДА-Авіяхімаўскі актыў. Дамагацца масавага ўдзелу ўсіх членаў таварыства і рабочых прадпрыёмства ў ваенна-спартыўных гульнях, лекцыях і гутарках і іншых формах масавага ўцягваньня ў працу за «Тыдзень», якія будуць наладжаны ТДА-Авіяхімам.

Умелае кіраўніцтва партарганізацый гораду і вёскі і энэргічная праца ўсіх грамадзкіх арганізацый забясьпечаць уцягненьне праз ТДА-Авіяхім шырокіх працоўных мас акругі ў справу ўзмацненьня абароназдольнасьці першай ў сьвеце Рабочай Дзяржавы.

ЮРКА ЛЯВОННЫ.

НА ВАРЦЕ.

(Эскіз).

... Спачатку захінулася зморакам, а потым—і зусім схавалася ў цемень маўклівая жнівеньская ноч.

Калі-ні-калі сталёвым колерам блісьне Прыпяць—зашумяць воды, ціха і шырока, як буславы крыльлі.

Крыху лявей—бязьмежныя абшары лесу.

Напружаныя стогны куюцца ў смолавым гуле белавескіх сівых соснаў.

Сосны зьвіняць—нахіляюцца макушкамі, нібы хочуць паведаць адна другой аб вялікай крыўдзе чалавечай, аб страшэнных таямніцах, крыві і плачу...

На беразе ракі—постаць.

Ад вінтоўкі, на якую абапёрся чалавек, на вадзе кладзецца павялічаны, нявыразны цень з войстрым, даўгім штыком на канцы.

Чалавек прыслухоўваецца да нямое цішы і чуе толькі ўздыхі глыбокага лесу ды роўны шэлест хваляў.

Адчуваецца надыход восені—і таму неяк цяжка дыхаць.

У жаркім паветры лётае павуціньне, ад млосьці зачыняюцца вочы і хочацца сьніць аб родным, дарагім, незваротна прайшоўшым...

... У двары, дзесь-ці ў Пазнані, у Яна Жаліхоўскага ёсьць бацькі.

Ёсьць невялічкі хутар і гаспадарка, дзе так цяжка спраўляцца ім без яго—старэйшага сына.

Ёсьць яшчэ жонка—чырвонашчокая, белакурая Анэлька, з дзіўнымі косамі і нібы вытачанымі з слановае касьці рукамі—якую тры гады таму назад вёў Ян да касьцёлу.

Ян, як жывога бачыць зараз у сваім уяўленьні і маленькага сына—Стасіка... Вось ён—цягнецца з імкненьнем ускочыць абавязкова на шыю.

Цяпер бацька—жаўнерам...

Каханы Стасік!..

Што гэта?.. Здалеку—стрэл. Другі...

Ян абудзіўся і паглядае вакол.

З-за небасхілу выпаўз мядзяна-чырвоны месяц.

Касыя прыменьні яго каўзануліся па вадзе і затрымаліся на ёй, лёгкімі каравымі плямамі ўздоўж.

Да берагу падбег хлапец, на выгляд—гадоў пятнаццаці, з расьсечанай бізуном сківаю.

Яшчэ крок—і ён каля Яна.

— Слухай, салдат... Яны заб'юць мяне. Толькі што згвалцілі сястру...

Бацьку ля студні... шампаламі зьбілі... Мяне... шукаюць...

— Я-ж... Ня тое... Стой!

— Але, ты—чалавек... Гэткі-ж... Браты мы...

— Ян моўчкі падымае яго з купіны, на якую паваліўся зморany хлапчук.

Трашчыць ад топату суччо ў прогнілым баку... Стрэлы... Вось ужо чуваць лаянка паліцыянтаў... Заварушылася ночка. Ці ня позна?...

— Бягі, пакуль цэлы! Хутчэй... Туды, на ўсход... Там...

Худзенькая постаць у разадранай кашулі зьнікае ў цьмяных соснах.

— Сто-о-ой! Сто-ой...

Зноў успыхваюць сухія агоньчыкі вінтовак...

... Адцьвітала апошнімі кветкамі восень.

Залатыя дні былі простымі, і ў прастаце сваёй—прыгожыя і поўныя.

Жаўцелі быльнікавыя межы—ляглі на іх журба ды роспач—радзей узьнімаліся пад сонца птушкі, задумёна пераліваліся ў берагох шкляная вада Прыпяці.

... Курган за пагранічнымі будынкамі, ля станцыі, парос палыном ды чарнобылем. Шумяць на ім вятры. А тады—сарвуцца з кургану і разьцясуць-разьвеюць у прасторы заўныўныя сьпевы свае...

Шумяць на кургане вятры.

І ў аквамарынавым небе плавіцца ў гіганцкай кузьні сонца, раськідаючы іскры.

І да станцыі падыходзе на ўсіх парах цягнік, з чорнагрывай стужкаю на плячох. І прывітальны сьвісток яго зьвініць моцна і рэзка...

БАЙЦЫ ПРАВОДЗЯЦЬ „ТЫДЗЕНЬ АБАРОНЫ“ РАЗАМ З ПРАЦОЎНЫМІ.

Раніца. Лягер мае прыгожы і сьвяточны выгляд. Сонейка ўжо прыпякае і кідае свае косыя праменьні на белы гарадок.

Белы гарадок ня сьпіць, хоць і сьвята сёньня і заняткаў няма, а кожны навабранец займаецца тым, што яму больш падабаецца. Адны з іх чытаюць газэты і кніжкі, другія разучваюць тэкст чырвонай прысягі, трэція—пайшлі ўжо ў цір, а чацьвертыя стрыгуцца і брыюцца—усе падрыхтоўваюцца і хочуць як належыць быць правесьці тыдзень абароны.

Гадзіна па поўдні. Лягер пачаў напаўняцца працоўнымі Барысаўшчыны. Лягер прыняў стракаты выгляд ад рознакаляровай вопраткі і штандараў, якія калышуцца, як хвалі. Полк выстраіўся. Перад фронтам праяжджаюць два кавпалкі і праходзіць рота барысаўскай камсамоліі, якая ў форме чырвоных франтавікоў ды са стрэльбамі падобна на баявую воінскую часьць.

Каманда, зважай! Раўненьне на права. Цішыня.

Няхай жыве і мацнее Чырвоная армія. Гучнае «ўра» нясецца ў адказ, разразае паветра.

На трыбуну ўзыходзіць камісар палка, які адзначае 8 галавіну аслабаненьня Беларусі ад белапалякаў і што загадам РВСР навабранцы тэрчасьцей прыймаюць у гэты дзень Чырвоную прысягу. Перад кожным батальёнам выступілі прадстаўнікі мясцовай улады з тэкстам Чырвонай прысягі.

Каманда: зважай, на руку! Эхо гарматных выстралаў парушыла цішыню. Прадстаўнікі ўлады чытаюць тэкст прысягі: «Я, сын працоўнага народу, грамадзянін Саюзу Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік, прыймаю на сябе імя байца рабочай і сялянскай арміі... Калі-ж па злому вумыслу адступлю ад гэтага майго ўрачыстага абяцаньня, няхай доляй маей будзе ўсеагульная пагарда і няхай пакарае мяне суровая рука рэвалюцыйнага закону».

Прысяга прынята. Байцы 4 палка запэўнілі працоўных ня толькі СССР, але і ўсяго сьвету, што яны стойка будуць весьці барацьбу за аслабаненьне іх ад прыгнечаньня капіталістых. Камандзір палка вітае маладых байцоў з прыняцьцем прысягі, і яму ў адказ нясецца гучнае «ура».

Пасьля мітынгу, роты разышліся па сваіх шатрох, а Барысаўская арганізацыя ТДА-Авіяхіму пашла ў газавую камэру на газа-абкурываньне, як кажуць на баявое крашчэньне.

Здаецца ўсё скончана і ўсё пойдзе сваей чаргою. Аднак, гэта ня так, бо варта зайсьці ў любую роту, як убачыце, што навабранцы запісваюцца ў шэрагі ТДА-Авіяхіму і дабраахвотна ахвяроўваюць сродкі на ўзмацненьне абароны краіны. Ёсьць выпадкі, калі навабранцы ахвяроўваюць па 50 кап. дабаўляючы: „Хоць адну трубку зробяць у аэраплян за мае грошы“.

Акрамя гэтага, палкавым бюро ТДА-Авіяхіму быў арганізован канцэрт, ён даў даходу каля 120 руб., якія перадаюцца палкам на абарону краіны.

Як сустрэча тыдню абароны, так і правядзеньне падкрэсьліваюць, што і навабранцы, і рабочая кляса Барысаўшчыны прасякнута адной думкаю—думкаю падняць абароназдольнасьць Савецкага Саюзу.

Чэрнікаў.

Заўсёды гатовы памагчы Чырвонай арміі.

(Жлобін).

Яшчэ зранку 15 ліпеня ў вайсковы гарадок пачалі зьбірацца ўдзельнікі інсцэніроўкі бою за г. Жлобін. А 11-ай гадзіне на аэрадроме ўжо чакалі паказальнага бою сяляне з ваколічных вёсак, тут-жа ўжо „сінія“ і чырвоныя. З вялікай радасьцю прысутных віталі 2 прыляцеўшыя самалёты, з якіх выйшлі лётнікі.

Пасьля мітынгу лётнікі згаджаюцца „пакатаць“ на самалётах працоўных Жлобіну. Жадаючых пагуляць у паветры было шмат і нават прышлося цягнуць жэраб'і—каму ляцець. Шчасьліўцамі аказаліся рабочы дэпо; рабочы гораду, селянін і чырвонаармеец.

Пасьля палётаў быў наладжаны бой.

Удзельнікі і гледачы ўрачыста праважаюць чырвонаармейцаў і лётнікаў, дзякуючы іх за сувязь з працоўным насельніцтвам на справе. Вітаючы нашых байцоў, рабочыя і сяляне гаварылі, што працоўныя Жлобінскага раёну заўсёды гатовы дапамагчы сваёй Чырвонай арміі.

Нашы посьпехі.

(Гомель).

У мінулым вучэбным годзе школа II ступені імя Лібкнэхта разгарнула вялікую працу па ваенізацыі вучняў. У школе існавалі 2 вайсковыя гурткі, у якіх было 64 вучні. Адзін з гурткоў працаваў пад кіраўніцтвам падшэфнага эскадрону, а другі—пад кіраўніцтвам ТДА-Авіяхіму.

У гуртку чырвоных сясьцёр навучалася 29 дзяўчат—вучаніц школы. Трэба адзначыць, што па ўсіх гуртках праца вялася з вялікай зацікаўленасьцю з боку вучняў, дзякуючы чаму ўсе намечаныя праграмы выкананы поўнасьцю. Вучні досыць добра ўсвоілі практычныя заняткі з вінтоўкай і кулямётам, не адсталі ад хлапцоў і дзяўчаты.

Практычныя заняткі, выхады на стральбу ў поле, лыжныя вылазкі, школьныя вечары, прысьвечаныя сувязі з Чырвонай арміяй падняла зацікаўленасьць школьнікаў да ваенізацыі.

Працу тармазіла адсутнасьць матар'яльных сродкаў, бо школа адпускала на справу ваенізацыі вельмі дробныя сумы. У далейшым пад працу па ваенізацыі трэба падвесьці моцную матар'яльную базу.

Вучань.

Трэба арганізаваць новы гурток.

(Ст. Новабеліца, Гомельшчына).

Гурток вайсковых ведаў, арганізаваны пры станцыі Новабеліца, ужо скончыў сваю працу. У праграме заняткаў былі: вывучэньне стралковай справы, вайскова-хэмічнай і г. д. Гурток складаўся з 15 чалавек, з іх 8 камсамольцаў. Між тым, камсамольская ячэйка ст. Новабеліца налічвае 40 чалавек.

Такі нязначны лік у вайсковым гуртку камсамольцаў тлумачыцца тым, што бюро ячэйкі вельмі мала ўдзяліла ўвагі пытаньню ваенізацыі. 12 чалавек гуртоўцаў скончылі з посьпехам вучобу і выпушчаны з гуртка, а рэшта з трох чалавек не зьявіліся на іспыты.

Бюро ячэйкі неабходна падумаць аб тым, каб зноў арганізаваць гурток вайсковых ведаў для тых камсамольцаў, якія не наведвалі старога гуртка, а разам з тым у гурток трэба ўцягнуць і непартыйную моладзь.

Ч—ў.

ЯЧЭЙЦЫ ТДА-АВІЯХІМУ НАРКАМПРАЦЫ ТРЭБА ПАДЦЯГНУЦЦА!

Гэтымі днямі было праведзена абсьледаваньне ячэйкі ТДА-Авіяхіму калектыву Наркампрацы.

Зараз ячэйка ТДА-Авіяхіму аб'ядноўвае калектывы Наркампрацы, Галоўсацстраху, інспэкцыі працы і Менскую Біржу Працы з агульнай колькасьцю сяброў—42 чал., альбо 72,4 проц. агульнай колькасьці служачых гэтых калектываў.

З абсьледаваньня выявілася, што плян працы ячэйкі быў выпрацаван толькі да чэрвеня месяца, у чэрвені м-цы пляну ня было.

Начскладу запасу выяўлена 17 чал., але яны ў працы ніякога ўдзелу ня прымаюць. Распараджэньні акрсавету таксама не заўсёды выконваюцца.

Што зроблена з практычнай працы? Ды амаль-што нічога.

Так, гуртка вайсковых ведаў няма. Праўда, гэткі гурток існаваў, але пасьля 3-х заняткаў распаўся з-за незацікаўленасьці да заняткаў і слабасьці кіраўніка.

У падшэфным сельсавеце ніякай працы не праводзіцца. Сувязі з шэфтаварыствам няма.

Пры ячэйцы маецца бібліятэка, але попыт на кнігі вельмі слабы.

Ёсьць таксама пры ячэйцы цір з 2 вінтоўкамі, але стральба праводзіцца бяссыстэмна.

Да „Тыдню Абароны“ быў праведзен толькі 1 сход з дакладам аб значэньні кампаніі.

З дасягненьняў трэба адзначыць наступнае: на пабудову самалёту ТДА-Авіяхіму было сабрана 26 руб., ячэйкай абсталёван вайсковы куток.

Для ўзмацненьня фонду сродкаў ячэйкай была пастаўлена ў кіно «Спартак» карціна, ад якой было выручана 60 руб. На гэтыя сродкі была закуплена мелкакаліберная вінтоўка.

Надалей ячэйцы неабходна зрабіць наступнае: уцягнуць усіх служачых калектываў у сябры ячэйкі, арганізаваць санітарны гурток з жанчын, дабіцца ад мясцкому штомесячнай грашовай субсыдыі, весьці планавую стральбу.

Трэба таксама камслужу больш зацікавіцца працай ячэйкі ТДА-Авіяхіму, а то сапраўды ненармальнае зьявішча: за ўвесь час камслуж не заслухаў на сваім пасяджэньні дакладаў аб працы ячэйкі.

Наогул, ячэйцы ТДА-Авіяхіму Наркампрацы трэба падцягнуцца!

М. А.

Досыць сьпячкі.

(Фабр. «Прафінтэрн», Віцебск).

На такой вялікай фабрыцы, як «Прафінтэрн», ячэйка ТДА-Авіяхіму налічвае ўсяго толькі 190 сяброў. Гэтая лічба лепш за ўсё гаворыць аб тым, як пастаўлена праца на фабрыцы.

Праўда, у параўнаньні з леташнім годам ячэйка колькасна вырасла амаль у два разы, але калі прагледзім сьпіс сяброў ячэйкі, дык стане ясным, што вырасьлі колькасна, але далёка не якасна. У ячэйцы шмат «мёртвых душ», і гэта зразумела, бо праца ячэйкі знаходзіцца на «мёртвай точке».

Да водпуску ячэйка ТДА-Авіяхіму на «Прафінтэрне» амаль што не працавала. Былі спробы наладзіць працу, нават прачыталі 2-3 даклады і арганізавалі гурткі, але на гэтым справа і скончылася. Санітарны, вайскова-стралковы гурткі і хэмічная каманда амаль нічога не рабілі. Цікава адзначыць, што нават і кіруючы актыў—бюро ячэйкі спала моцным сном.

Толькі зараз праца пакрыху пачынае наладжвацца. У «Тыдзень Абароны» ўся ўвага будзе зьвернута на ажыўленьне працы гурткоў. Ужо закуплены огнеприпасы і даабсталяваны вайсковы куток. Па цэхах ідзе праца па ліквідацыі завінавачанасьці па сяброўскіх узносах. Будзе таксама ў гэты тыдзень праведзена стралковае спаборніцтва і кампанія па ўцягненьні новых мас рабочых ў ячэйку ТДА-Авіяхіму.

«Тыдзень Абароны» для нашай ячэйкі павінен паслужыць сродкам ажыўленьня вайсковай працы ячэйкі. Лёзунг ячэйкі—ўсе рабочыя ў шэрагі ТДА-Авіяхіму павінен быць ажыцьцяўлены.

Першы дзень.

(Ліст з Бабруйску).

Увечары 14 ліпеня ў Доме абароны адбыўся ўрачысты сход, прысьвечаны „Тыдню абароны“. Пасьля сходу для прысутнічаючых сяброў ТДА-Авіяхіму была паказана кіно-карціна «Авіяцыя і хэмія».

15 ліпеня зранку каля Дому абароны сабраліся ўдзельнікі параду-дэманстрацыі ТДА-Авіяхіму. Дэманстрацыя прайшла па шэрагу вуліц і на спартыўнай пляцоўцы акрсавету фізкультуры адбыўся кароткі мітынг.

Увечары пачалася інсцэніроўка паветрана-хэмічнага нападу на Бабруйск. Былі выстаўлены авіясыгнальныя пасты. Самалёты скідвалі ракеты—умоўныя хэмічныя бомбы. Хэмічныя каманды ў супрацьгазах «абеззаражвалі» раён падзеньня «бомбы».

У хэмічнай абароне прынялі ўдзел пажарная каманда і міліцыя. На дзьвярох некаторых дамоў былі надпісы,—«санітарны пункт дапамогі». Нажаль інсцэніроўка прайшла вельмі хутка, ды і да таго-ж ніхто ня тлумачыў гледачам, што робяць нападаючыя і што абаронцы. Такім чынам навучальнасьць інсцэніроўкі была не такая, як, па нашай думцы, належыла быць.

Увечары ў садзе «Прафінтэрн» адбыўся масавы вечар вайсковай прапаганды. На гэтым і скончыўся першы дзень «Тыдню абароны» ў Бабруйску.

Хроніка „Тыдню Абароны“.

У фонд абароны краіны.

Масавы вечар, які быў наладжан Менскім акрсаветам ТДА-Авіяхіму ў суботу, 14-га ліпеня, у гарадзкім садзе і скарбоначны збор наладжаны 14-га і 15-га ліпеня далі звыш 2000 руб. у фонд абароны краіны.

Скарбоначны збор адбудзецца яшчэ 21-га і 22 ліпеня.

Вечар-гуляньне ўкарысьць Абароны.

Сёньня, 19-га ліпеня, ЦП саюзу савгандальслужачых наладжвае ў садзе «Прафінтэрн» вечар-гуляньне, прысьвечаны „Тыдню Абароны“.

У летнім тэатры «Прафінтэрн» калектывам расейскай драмы будзе пастаўлена п'еса „Прыгавор“.

Сродкі, паступіўшыя ад вечару, пойдуць у карысьць абароны краіны.

Як праходзіць газаабкурваньне.

За 15 і 16 ліпеня праз газаабкурваньне прайшло каля 400 чал. міліцыі і сяброў ТДА-Авіяхіму працкалектыву тэкстыльшчыкаў. Усяго за ўвесь час прайшло праз газаабкурваньне каля 600 чал.

ГАНДЛЁВЫ БАЛЯНС ПОЛЬШЧЫ.

Гандлёвы балянс Польшчы праз увесь час яе незалежнага існаваньня зьяўляецца прыкладам нясталасьці і выказвае значныя ваганьні.

Яшчэ ад часу валютнай рэформы і аж да жніўня 1925 г. ён прыносіць дэфіцыт у разьмеры каля 700 млн. злотых у год. Гэта дэфіцытнасьць гандлёвага балянсу Польшчы, бязумоўна, была адной з галоўных прычын, якія выклікалі падзеньне польскага злотага і новую інфляцыю.

Далей у працягу часу ад жніўня 1925 і да сакавіка 1927 г. гандлёвы балянс Польшчы пачынае напраўляцца і выяўляецца ў перавышэньні вывазу над увозам на 600 млн. злотых у золаце. Затое, у сакавіку 1927 г. зноў наступае пералом і замежны гандаль Польшчы ў працягу 13 месяцаў прыносіць дэфіцыт у суме 450 млн. злотых.

Спачатку і польскі ўрад і польскае грамадзянства не зьвярталі належнай увагі на хранічны дэфіцыт гандлёвага балянсу, аднак, у апошні час, здаецца, польскія палітычныя і фінансавыя сфэры прышлі да перакананьня, што ня можна пацяшаць сябе цьвярджэньнямі, быццам дэфіцытнасьць гандлёвага балянсу не зьяўляецца шкоднай таму, што ёю выклікаецца ўзмацненьне прывозу сродкаў прадукцыі і сыравіны.

І вось апошнімі тыднямі эканамічны камітэт рады міністраў утварыў спэцыяльную камісію, заданьнем якой зьяўляецца ўстанаўленьне лініі польскай гаспадарчай палітыкі з мэтаю ўраўнаважыць гандлёвы балянс. Камісія гэтая 25 чэрвеня падала ў раду міністраў адпаведную справаздачу. У чым гэтая справаздача заключаецца, польскія газэты не паведамляюць. Актыўнасьць ці пасыўнасьць гандлёвага балянсу Польшчы шмат хто ў Польшчы ўзалежнівае ад ураджаю, які таксама залежыць і ад пагоды. Ня гледзячы на некаторае разьвіцьцё польскай прамысловасьці, усё-ж ткі Польшча зьяўляецца краем куды больш земляробчым, чым прамысловым. Спадзявацца на тое, што польская прамысловасьць дасягне такога значнага разьвіцьця, што пазбавіцца эканамічнай залежнасьці ад немцаў, справа вельмі праблематычная. На гэта ў Польшчы няма капіталаў і замала культуры, каб змагацца з немцамі. З другога боку—ідэал Польшчы земляробчай не пазбавіць яе ад эканамічнай залежнасьці ад немцаў.

Адным словам, куды ні кінь, усюды кліа.

У гандлёвым балянсе Польшчы значную вагу маюць: горная прамысловасьць, вываз жывёлы і вываз лясных прадуктаў, гандаль-жа земляробчымі прадуктамі ня мае сталага характару. Экспарт лясных матар'ялаў мае ў Польшчы характар ненармальны. Лясы вырубаюцца непамерна з іх запасамі. Такія, напрыклад, пушчы, як Белавеская і Налібоцкая распрацоўваюцца цяпер ангельскімі і сваімі капіталістамі. Лясная гаспадарка ў Польшчы вядзецца рабункова і няміnуча прывядзе к хуткаму вычэрпаньню лясных рэсурсаў Польшчы, якія—да рэчы сказаць—знаходзяцца не ў самой этнаграфічнай Польшчы, а ў Заходняй Беларусі. Можа таму панская Польшча і вядзе рабунковую лясную палітыку, што лясы фактычна належаць ня ёй, а Зах. Беларусі і што ў паноў няма ўпэўненасьці ў сталай прыналежнасьці тэрыторыі Зах. Беларусі да Польшчы.

Таму паны і сьпяшаюцца абрабаваць Зах. Беларусь. Пры такой, аднак, палітыцы лясы ў хуткім часе перастануць быць апорай раўнавагі гандлёвага балянсу і тады прыдзецца зьвярнуць увагу на іншыя галіны экспарту.

Мы ўжо казалі, што ў Польшчы магла-б разьвівацца жывёлагадоўля і горная прамысловасьць. Але і ў гэтых галінах Польшчы прыходзіцца вытрымліваць значную канкурэнцыю з іншымі суседнімі дзяржавамі.

Як бачым, рэсурсы Польшчы для ўраўнаважаньня яе гандлёвага балянсу вельмі няважныя і нясталыя, і таму ёй застаецца для папраўы свайго балянсу хіба-што толькі адзін спосаб—штучна скараціць прывоз некаторых прадуктаў замежнай вытворчасьці і спрабаваць выраблять гэтыя прадукты ў сябе.

М. Л—н.

Арганізаваны паход мас на барацьбу з бюракратызмам.

З дакладу Сьвірыдава на пленуме ЦКК КП(б).Б.

На шляху ажыцьцяўленьня пастаноў 15-га зьезду УсеКП(б).

Другі пленум ЦКК КП(б)Б у выкананьне пастаноў і рашэньняў 15-га зьезду УсеКП(б) аб барацьбе з бюракратызмам, вызначыў канкрэтныя мерапрыёмствы па гэтай галіне ва ўмовах БССР. Адным з канкрэтных мерапрыёмстваў было—арганізацыя бюро скаргаў пры НК РСІ і АКК—РСІ. Гэта мерапрыёмства дало нам магчымасьць узьняць шырокія нізавыя пласты працоўных і прыцягнуць іх да барацьбы з усімі нездаровымі зьявішчамі ў нашым савецкім апараце.

Бюро скаргаў за працай.

Да рэарганізацыі бюро скаргаў пры НК РСІ была праведзена вялікая падрыхтоўчая праца: на 14 буйных прадпрыёмствах былі пастаўлены справаздачы бюро скаргаў, пасьля чаго абрана 50 рабочых засядацеляў. Акрамя абраных засядацеляў, 15 чал. для працы ў бюро скаргаў вылучыў акругком ЛКСМБ і 10 чалавек вылучыла «лёгкая кавалерыя».

Аналёгічная праца праведзена і ў акругах. Там таксама абраны рабочыя засядацелі, вылучаны жанчыны—дэлегаткі ад ЛКСМБ і ад «лёгкай кавалерыі».

Усяго прымае ўдзел, як у бюро скаргаў НК РСІ, так і ў акругах, 288 рабочых засядацеляў, 216 камсамольцаў, дэлегаткі і вылучаныя ад «лёгкай кавалерыі».

На пасяджэньнях бюро скаргаў рабочыя прымаюць жывы ўдзел, уносяць свае канкрэтныя прапановы. Апрача гэтага, рабочым засядацелям даюцца справы для расьсьледаваньня.

Зацікаўленасьць працоўных да працы.

У апошні час, г. зн. з моманту арганізацыі бюро скаргаў, назіраецца нябывалая зацікаўленасьць з боку працоўных да працы бюро скаргаў РСІ. Вынікам гэтай зацікаўленасьці зьяўляецца дабраахвотная запісь рабочых для працы ў дапамогу РСІ. Для ўдзелу ў бюро скаргаў НК РСІ ўсяго запісалася звыш 50 раб. Менску. У акругах, таксама многа запісваецца дабраахвотнікаў. Ёсьць такія выпадкі, калі рабочыя прыходзяць у бюро скаргаў і просяць, каб ім далі расьсьледаваць якую-небудзь справу.

Гэту дабраахвотніцкую хвалю трэба правільна накіраваць і разьмеркаваць для працы ў бюро скаргаў. Гэта шырокае дабраахвотніцтва дае нам магчымасьць шырокім фронтам разам з рабочымі пайсьці ў арганізаваны паход на барацьбу з бюракратызмам.

Хто і на каго скардзіцца.

Больш за ўсіх скардзяцца сяляне (36,2 проц.), за імі ідуць рабочыя (20,3 проц.), служачыя (14,5 проц.). Скаргі пераважна паступаюць на райвыканкомы, сельсаветы, лясныя і зямельныя органы, галоўным чынам на бюракратызм, цаганіну, парушэньне правоў працоўных, зямельныя справы і безгаспадарчасьць.

Арганізацыя бюро скаргаў дае магчымасьць больш хутка разглядаць усе скаргі і сваячасова паведамляць скаргаўшчыкаў аб выніках.

Для яшчэ больш хуткага разгляду скаргаў неабходна будзе практыкаваць выезды на прадпрыёмствы і ў вёску, і там на месцы, пры ўдзеле рабочых і сялян, разглядаць скаргі.

Што яшчэ трэба зрабіць.

Нам трэба яшчэ ўжыць цэлы шэраг мерапрыёмстваў да хутчэйшага разгляду скаргаў. Перш за ўсё неабходна дабіцца найменшага тэрміну праходжэньня скаргаў, як у бюро скаргаў, так і ва ўстановах, куды пасылаюцца скаргі. Узмацніць жывое кіраўніцтва рабочымі засядацелямі і ўсімі дабраахвотнікамі, жадаючымі працаваць у бюро скаргаў РСІ, правільна разьмяркоўваць працу з такім разьлікам, каб больш уцягваць працоўных у непасрэдную канкрэтную працу па барацьбе з бюракратызмам.

Далей неабходна будзе больш дэтальна вывучаць скаргі, сачыць, на каго больш скардзяцца, пасьля чаго рабіць канкрэтныя вывады і зьнішчаць бюракратычныя зьявішчы ў той ці іншай установе.

І апошняе—гэта большае высьвятленьне ў друку ўсёй працы бюро скаргаў.

Вось тыя асноўныя канкрэтныя мерапрыёмствы і задачы па далейшай працы бюро скаргаў.

Барацьба з бюракратызмам на мясцох.

Пасьля арганізацыі бюро скаргаў, —кажа ў спрэчках т. **Каханскі** (Віцебск), назіраецца лепшы і больш хуткі разгляд скаргаў, пры калектыўным удзеле рабочых. Справы для расьсьледаваньня рабочыя бяруць на расхват.

Тав. **Макарэвіч** (Ворша) гаворыць, як у Дуброўне аднаму грамадзяніну трэба было паставіць вароты, дык мясцовыя органы з жніўня м. г. вырашалі гэтае пытаньне—з якога боку трэба ставіць вароты. Урэшце, справа дайшла да акругі.

Другі прыклад—у Аршанскі РВК паступіла пастанова з акруговай земкамісіі; заг. земчасткі і старшыня РВК афіцыйна вялі між сабой перапіску аж тры м-цы аб гэтай пастанове.

У Магілеўскім раёне,—кажа тав. **Якаўлеў**,—адзін старшыня с.-с. у п'яным выглядзе ўзысківаў падатак з таго, з каго ня лічыцца падатак. Селянін на гэтага старшыню сельсавету падаў заяву ў РВК, а РВК заяву селяніна пасылае на заключэньне таго-ж самага старшыні с-с. Тады сяляне абходзяць РВК і ідуць скардзіцца ў акругу. Былі і такія выпадкі, калі кулакі плацілі беднаце, каб яна выяжджала на пасёлкі (а кулакам застацца на месцы). Тав. **Жолудзяў** (Магілеў) гаворыць, што, фабкомы і мясцкомы няўважліва адносяцца да заяў і скаргаў рабочых і служачых, якія часам прыходзяць у РСІ і гавораць: «Вы (РСІ) вышэйшая ўлада, разьбярэце нашу справу».

Адзін дырэктар заводу ўвесь час ня вывешываў аб'явы—у які час ён прымае рабочых. Калі гэтаму дырэктару саюз прапанаваў—вывесіць «часы прыёму», дык ён (дырэктар) сказаў: вы мне напішэце адносіну, а то калі я сам вывешу гэту аб'яву—скажуць, што я бюракрат (з прамовы т. **Гліняковіча**).

Выступіўшы т. **Нартыш—Блук** (Гомель) указаў на неабходнасьць сыстэматычных выездаў на месцы для разгляду скаргаў.

Па Беларускай ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

З-ЗА ЧАГО ЗРЫВАЕЦЦА ЗЕМЛЯЎПАРАДКАВАНЬНЕ.

У 1925-26 гадох пасьля абрэзкі зямлі ў заможных гаспадароў пасёлкаў «Федарова Паляна», «Лучкі», «Крынкі» і г. д. Бярэзінская раённая зямельная камісія выракам сваім прадаставіла гэту зямлю ў карыстаньне безьзямельных. Гэта пастанова была зацьверджана АКВК.

Сяляне, атрымаўшыя ў карыстаньне зямлю, 2 гады чакалі «гаспадарчага землеўпарадкаваньня» і па хадайніцтву іх у гэтым годзе Менскі акруг. зем. аддз выслаў каморнікаў для правядзеньня землеўпарадкаваньня.

Гаспадары, у якіх была зроблена абрэзка зямлі, каб зацягнуць перасяленьне беднякоў і перашкодзіць у працы каморнікаў, падалі скаргу пракурору пры НКЮ па зямельных справах на няправільныя рашэньні зямельных органаў.

На грунце гэтага пракурор запатрабаваў ад Бярэзінскай райземкамісіі ўсю справу і яна адаслана пракурору.

Бяз справы каморнікі спынілі сваю працу, і гэта запатрабаваньне парушыла зямельны плян, перамяшчэньнем каморнікаў на другую працу. Безьзямельныя ма'быць у працягу яшчэ 2-3 год не перасяляцца.

Няўжо праз 2 гады адменіцца пастанова Менскай АЗК.

Неабходна РСІ прасачыць за ходам гэтае справы.

Уладз.

Падрыхтоўка да перавыбараў саветаў.

Гомель 18-7. З 1-га жніўня пачнецца падрыхтоўчая праца па перавыбарах саветаў. У зьвязку з гэтым прэзыдыум акрвыканкому запрапанаваў рэвізійным камісіям распачаць рэвізію спраў. Райвыканкомам даручана праводзіць справаздачнасьць перад насельніцтвам у 15-16 буйных населеных пунктах раёну. Справаздачы прэзыдыуму акрвыканкому будуць у 2-3 узбуйненых пунктах кожнага раёну.

Рабочых ад варштату—на кіраўнічую працу.

Гомель, 18-7. Прэзыдыуму акрвыканкому назначыў намесьнікам загадчыка акрфінаддзелу т. Ткачова, рабочага-чыгуначніка.

Курсы загадчыкаў хат-чытальняў.

Гомель, 18-7. 16-га ліпеня ў Гомелі адчыніліся курсы па перападрыхтоўцы загадчыкаў хат-чытальняў. На курсах навучаецца да 30 чалавек. Тэрмін для курсаў вызначан у 5 тыдняў.

Арганізуецца саюз агнятрывалых таварыстваў.

Гомель, 18-7. Дзеля ўзмацненьня разьвіцьця агнятрывалых таварыстваў акрвыканкомам выдзелена камісія для арганізацыі саюзу агнятрывалых таварыстваў. Камісія намячае склікаць на 15-га верасьня зьезд прадстаўнікоў таварыстваў для абмеркаваньня розных пытаньняў.

Узносы ў фонд „Тыдню Абароны“.

Гомель, 18-7. ТДА-Авіяхімам арганізован фонд „2-га Тыдню Абароны“. Ад арцелі крахмальнага заводу паступіла ў фонд 25 руб. У некаторых ячэйках распачата арганізацыя выклікаў у фонд.

Двухтыднёвік „Чырвонай кветкі“.

Бабруйск, 18-7. 28 ліпеня па Бабруйшчыне распачынаецца правядзеньне двухтыднёвіка „Чырвонай кветкі“ ў карысьць палітвязьняў.

На працягу гэтага часу будзе праведзен скарбонавы збор сярод працоўных, для чаго вясковыя ячэйкі Мопру, а таксама і райкомы павінны загадзя паклапаціцца аб выдзяленьні аўтарытэтных асоб, якія будуць распаўсюджваць чырвоныя кветкі.

Чырвоныя кветкі таксама будуць распаўсюджвацца па ўстановах, прадпрыёмствах, савгасах, арцелях і г. д.

Пасьпяховасьць двухтыднёвіка «Чырвонай кветкі» залежыць ад актыўнага ўдзелу і энэргіі кожнага райкому Мопру і ячэйкі ў гэтай працы.

Страты ад пажару ў Полькавічах.

Бабруйск 18-VII. Уноч на 12 ліпеня ў вёсцы Полькавічы, Паўлавіцкага сельсавету, Бабруйскага раёну згарэла 29 двароў.

Страты, учыненыя пажарам, складаюць суму ў 25.000 руб.

Акруговым агенцтвам Дзяржстраху ўжо выплачана сялянству 6.200 руб. страхоўкі.

Пяцёхгодку прамысловасьці пад кантроль мас.

Асноўныя задачы прамысловасьці.

На ранішнім пасяджэньні 17 ліпеня, у спрэчках па дакладах аб кантрольных лічбах пяцёхгодкі выступіў з прамовай **старшыня ВСНГ тав. Карп**, які, галоўным чынам, застанавіўся на наступных асноўных задачах, якія стаяць перад прамысловасьцю.

Асноўным зьместам пяцёхгодкі,—кажа тав. Карп,—зьўляецца капітальнае будаўніцтва. Ясна, што гэты вучастак працы належыць паставіць у цэнтры ўвагі нашай прамысловасьці.

Ня менш сур'ёзнай задачай зьяўляецца ўзмацненьне рацыяналізацыі вытворчасьці. У гэтай галіне неабходна больш канкрэтна намеціць мерапрыёмствы, накіраваныя да зьнішчэньня ўсіх недахопаў, якія маюцца ў прамысловасьці, і дасягненьня найбольш эфэктыўных мэтадаў працы, скарыстоўваючы для гэтага вопыт навейшай тэхнікі.

Як відаць з дакладаў, па кантрольных лічбах намячаецца аграмадны рост нашай прамысловасьці. У сувязі з абмежаванымі мясцовымі рэсурсамі сыравіны, ВСНГ узяў курс на максымальнае разгортваньне тых галін прамысловасьці, якія базіруюцца на прывознай транспартабельнай сыравіне. Узятая намі ўстаноўка ўхвалена прэзыдыумам ВСНГ Саюзу, які ў сваёй пастанове па нашаму дакладу пацьвердзіў неабходнасьць удзяліць асаблівую ўвагу на насаджэньне вытворчасьці, маючай сваёй мэтай скарыстаць мясцовую рабочую сілу. Гэтыя мерапрыёмствы дадуць магчымасьць у значнай меры зьменшыць беспрацоўе і аграрную перанаселенасьць БССР.

Наша асноўная задача—на аснове ўсямернага разьвіцьця прамысловасьці і гаспадаркі ў цэлым максымальна палепшыць матар'яльнае становішча рабочых. Намечаную трэстамі зарплату прэзыдыум ВСНГ перагледзіў у бок павялічэньня, — за пяцёхгодзьдзе яна ўзрасьце на 27,5 проц. Апрача таго маецца на ўвазе ажыцьцявіць шэраг мерапрыёмстваў па ахове працы і рабочаму жыльлёваму будаўніцтву. За пяцёхгодзьдзе намячаецца на жыльлёвае будаўніцтва затраціць 12.000.000 руб. Затраты на жыльлёвае будаўніцтва растуць больш інтэнсыўна, чым іншыя элемэнты пляну.

Намечаны размах будаўніцтва патрабуе мабілізацыі энэргіі рабочае клясы, асноўных кадраў гаспадарнікаў і спэцыялістаў. Нам да гэтай шырокай праграмы будаўніцтва неабходна асабліва падрыхтавацца. Мы павінны тэхнічна і эканамічна абаснаваць кожнае новае будаўніцтва. Асаблівая ўвага павінна быць удзелена пытаньням праэктаваньня будаўніцтва.

Утаненьне будаўніцтва павінна быць пастаўлена ў цэнтры ўвагі нашай працы. Трэба больш глыбока распрацаваць мерапрыёмствы, накіраваныя да ўтаненьня будаўніцтва.

Пытаньням утаненьня вытворчасьці таксама належыць удзяліць максымальную ўвагу. Нам трэба абавязкова выканаць дырэктывы аб зьніжэньні сабекошту. Маючыяся матар'ялы гавораць аб тым, што ў першым паўгодзьдзі дырэктыва аб зьніжэньні сабекошту поўнасьцю ня выконваецца. Трэба ўсімі сіламі налегчы на гэты вучастак працы прамысловасьці з тым, каб безагаворачна зьнізіць сабекошт прадукцыі. Гэта праблема павінна стаць адной з галоўных у нашай пяцёхгодцы. Без дастатковага зьніжэньня сабекошту мы ня зможам забясьпечыць нармальнае накапленьне і далейшае будаўніцтва. Задача зьніжэньня сабекошту зьўляецца ня толькі гаспадарчай, але і задачай вялікай палітычнай важнасьці. Гэтай задачы павінна быць падпарадкавана ўся дзейнасьць прамысловасьці.

Для ажыцьцяўленьня пляну капітальных работ, асабліва першых 2 гадоў пяцёхгодкі, выяўляецца неабходнасьць узмацненьня фінансаваньня. У сувязі з абмежаванымі сродкамі належыць прыняць якія-небудзь экстраардынарныя меры. Прэзыдыум ВСНГ, як выключную меру, высоўвае дадатковы водпуск гадавой лесасекі. Гэта мерапрыёмства дасьць нам сродкі, якія будуць кінуты на прамысловае будаўніцтва першых 2-х гадоў, якія ў пяцёхгодцы зьяўляюцца рашаючымі. Гэтым будзе ліквідаваны разрыў паміж неадкладнай неабходнасьцю будаўніцтва і абмежаванымі фінансавымі рэсурсамі.

Нашы мінулыя памылкі ў значнай меры зьвязаны былі з недастатковым уцягненьнем шырокіх рабочых мас у будаўніцтва. Гэта ненармальнае зьявішча належыць ліквідаваць. Максымальнае забясьпечаньне ўдзелу ў сацыялістычным будаўніцтве ўсёй прамысловай грамадзкасьці павінна стаць часткай нашай працы.

Шырокае абгаварэньне пяцёхгодкі і здаровая крытыка яе на агульных сходах—будзе лепшым залогам перамогі над усімі перашкодамі, якія тармазяць наша далейшае разьвіцьцё.

Што кажуць прадстаўнікі месц.

Спрэчкі ў асноўным завастралі ўвагу на недастатковым забясьпечаньні прамысловасьці спэцыялістымі, няпоўнае асьвятленьне ў пяцёгодцы пытаньняў працы, на неабходнасьці ўпарадкаваньня справы нарміраваньня працы, на павялічэньні жыльлёвага будаўніцтва і забясьпечаньне мерапрыёмстваў па палепшаньню быту рабочых.

Застанаўліваліся выступаўшыя таварышы на неабходнасьці большага прыцягненьня навукова-тэхнічных сіл, на адшуканьні шляхоў, забясьпечваючых павялічэньне базы сыравіны. Гаварылася таксама аб неабходнасьці падумаць падрыхтаваць кваліфікаваную рабочую сілу і гаспадарчых працаўнікоў. Адным чынам, не засталася ніводнай галіны, у якой не ўнасіліся-б тыя ці іншыя практычныя прапановы для лепшай пастаноўкі працы ў разьвіцьці прамысловасьці.

У Савеце Народных Камісараў БССР.

(Пасяджэньне за 16 ліпеня г. г.).

АБ САДЗЕЙНІЧАНЬНІ РАБОЧАМУ ВЫНАХОДНІЦТВУ.

СНК быў заслуханы даклад ВСНГ аб садзейнічаньні рабочаму вынаходніцтву.

СНК адзначыў, што ў апошнія часы наглядаецца значны рост рабочых вынаходак і што гэта можа даць карысныя вынікі пры скарыстаньні іх у народнай гаспадарцы і з прычыны гэтага запрапанаваў усім дзяржаўным установам і грамадзкім арганізацыям дапамагаць росту вынаходніцкай ініцыятывы рабочых інжынэрна-тэхнічных сіл, а таксама зьвярнуць увагу на палепшаньне ўмоў працы вынаходнікаў.

Для матар'яльнага забесьпячэньня справы вынаходніцтва і для дапамогі паасобным вынаходнікам, СНК пастанавіў утварыць пры ВСНГ БССР спэцыяльны фонд і асыгнаваў для арганізацыі гэтага фонду 10 тыс. руб.

Каб належным чынам скарыстаць вынікі рабочага вынаходніцтва, СНК запрапанаваў бюро дапамогі рабочаму вынаходніцтву пры ВСНГ ужыць заходы да абавязковага скарыстаньня ў народнай гаспадарцы тых вынаходак, якія маюць практычнае значэньне і арганізаваць бюро дапамогі рабочаму вынаходніцтву пры тых камісарыятах, якія маюць прамысловыя гаспадарчыя прадпрыёмствы, а таксама запрапанаваў узмацніць нагляд за працай экспэртных камісій на прадпрыёмствах, зьвярнуўшы асаблівую ўвагу на рэгулярнае папаўненьне і скарыстаньне па прызначэньні фондаў прэміраваньня.

СНК прызнаў патрэбным арганізаваць падлік вынаходак для хутчэйшага скарыстаньня іх і даручыў НК Працы і ЦСПСБ забясьпечыць прыём на працу па спэцыяльнасьці зарэкамэндаваўшых сябе вынаходнікаў, палепшыць для іх паступленьне ў тэхнікумы, рабфакі і вышэйшыя школы і запрапанаваў акрвыканкомам пашырыць па больш вядомых вынаходнікаў жылішчныя ўмовы, дадзеныя навуковым працаўнікам.

АБ РАЗЬВІЦЬЦІ СЬВІНАГАДОЎЛІ Ў БССР.

СНК быў заслуханы даклад НК Земляробства аб разьвіцьці ў БССР сьвінагадоўлі.

Хуткі рост сьвінога пагалоўя як у мінулым, так і цяпер дае поўныя падставы для разьвіцьця сьвінагадоўлі. Так, ужо ў 1927 г. колькасьць сьвіньняў у БССР на 30 проц. перавысіла лік іх у 1916 г., а забясьпечанасьць сьвіньнямі аднэй гаспадаркі з 2,1 у 1924 г. павялічылася да 2,9 у 1927 г. Гэта дае магчымасьць пры ўмове далейшага росту сьвінога пагалоўя вывазіць прадукты сьвінаводзтва ня толькі ў іншыя рэспублікі Саюзу, але і за межы. Зразумела, што для гэтага трэба палепшыць якасьць сьвінога пагалоўя ў сэнсе разьвядзеньня бэконных сьвіньняў. Гэта дасьць каштоўны экспартны матар'ял з аднаго боку і дасьць магчымасьць скарыстаць адкіды ў сельскай гаспадарцы. Для разьвядзеньня гэтых парод мяркуецца пабудова сьвіных заводаў, рассаднікаў і злучных пунктаў, а таксама і заводаў па перапрацоўцы прадуктаў сьвінагадоўлі—г. зн. бэконных заводаў. Так, у 1927-28 г. мяркуецца пабудаваць 7 сьвіных заводаў, 74 рассаднікі і 213 злучных пунктаў, а да канца пяцігодзьдзя мяркуецца ўжо мець 27 сьвіных заводаў, 295 рассаднікаў і 2.443 злучных пунктаў. Такім чынам, з аднаго боку будзе палепшана парода сьвіней, а з другога боку праз перапрацоўку будзе наладжаны збыт прадуктаў сьвінагадоўлі.

СНК прыняў дакладзены НК Земляробства напрамак працы па разьвіцьці сьвінагадоўлі і ў мэтах забесьпячэньня сырызны намечанай да пабудовы ў 1930 г. у Воршы бэконнай фабрыкі, прызнаў неабходным фарсіраваць разьвіцьцё бэконнага сьвінаводзтва і даручыў НК Фінансаў адшукаць крыніцы асыгнаваньняў у 90 тыс. руб. для ажыцьцяўленьня мерапрыёмстваў па бэканізацыі.

Для стварэньня стымулу для больш хуткага пераходу сялянства ад гадоўлі сальных сьвіней да сьвіней бэконных (мясных), СНК даручыў мясагандлюючым арганізацыям падрыхтаваць адпаведныя рынкі збыту сьвіней з тым, каб у бягучым годзе распачаць кантрактацыю сьвіней па іх гадоўлі на бэкон—8-9 месячнага ўзросту.

АБ ДАПАМОЗЕ МСЬЦІСЛАЎСКАМУ ДЗІЦЯЧАМУ ГАРАДКУ.

У зьвязку з цяжкім фінансавым становішчам дзіцячага гарадку, а таксама надаючы вялікую ўвагу справе належнага выхаваньня дзяцей, СНК пастанавіў адпусьціць на рамонт і абсталяваньне Мсьціслаўскага дзіцячага гарадка 65 тыс. руб.

НА БЕЛАРУСЬ ПРЫЕХАЎ КАБЗАР Х. ЧАЛЫ.

Гісторык-этнограф—кабзар Х. Чалы прыехаў да нас на Беларусь, каб азнаёміць грамадзтва Беларусі з узорамі украінскай народнай песьні пад акампанімэнт старасьвецкага музычнага інструманту „кобзы“ альбо «бандуры». Рэпэртуар кабзара Чалага вялікі; тут і гістарычныя, і сацыяльна-бытавыя, і чумацкія, і гумарыстычныя песьні... А да гэтага кабзарскія казацкія думы...

Шырокае, навуковае тлумачэньне да кожнай песьні павялічвае каштоўнасьць выступленьня кабзара, надае навуковы грунт, знаёміць гледача з мінулым Украіны, з гісторыяй украінскай песьні.

Кабзары на Украіне—народныя сьпевакі—існуюць з даўніх часоў, з 12 стагодзьдзя. З канца 15 стагодзьдзя, у часы казацтва, кабзары былі своеасаблівымі баянамі, узьнімаючымі ваяўнічы дух сярод казацтва песьняй... А ў 17 стагодзьдзі кабзары—гэта агітатары супроць прыгнечаньня Украіны польскай шляхтай.

Пасьля зруйнаваньня Запароскай Сечы (1775 г.) кабзары сталіся народнымі сьпевакамі, распаўсюджваючы народную песьню па украінскіх вёсках...

Расейскі ўрад забаронамі давёў кабзарства да зьнішчэньня, і толькі цяпер, адраджаецца кабзарства, зьяўляюцца кабзары новай формацыі, з новымі песьнямі...

Т. Чалы належыць да выканаўцаў, якія імкнуцца наблізіць кабзарскую песьню да сувора-народнага стылю. Як мастак і музычны этнограф, ён займае пачэснае месца ў украінскім музычным сьвеце.

Каб ня быць галаслоўным, цікава для нашага грамадзтва прывесьці водзыў Дзяржаўнай Акадэміі Мастацкіх Навук СССР аб выступленьні Хв. Чалага:

«Аддзел па вывучэньні мастацтва народаў СССР Дзяржаўнай Акадэміі Мастацкіх Навук прыносіць вам сваю глыбокую ўдзячнасьць за вашыя выступленьні. Аддзел адзначае вялікую каштоўнасьць выконваемага вамі рэпэртуару, які правільна адбівае народную песьню Украіны і лічыць вашыя выступленьні вельмі каштоўнымі для шырокіх мас, паколькі ў уступным слове і ў самым выкананьні перад слухачамі малюецца поўная гісторыя разьвіцьця кабзарства на Украіне».

Хв. Чалы, які зьяўляецца прапагандыстам украінскай песьні гістарычнага і бытавога характару, сёньня прыехаў да нас на Беларусь.

Т. Хв. Чалы адведаў Народнага Камісара Асьветы т. Баліцкага, які азнаёміўся з мноствам водзываў аб яго выступленьнях і выкананьні украінскіх песень і выдаў рэкамэндацыйны ліст да падлеглых НКА ўстаноў аб дапамозе т. Чаламу ў наладжаньні яго выступленьняў для папулярызацыі народнай украінскай песьні.

Мы спадзяёмся, што канцэрты т. Чалага на Беларусі пройдуць з посьпехам і кабзар запаліць пачуцьці слухачоў мілагучнымі песьнямі пра гэроіку былога казацтва.

А—ч.

Чыя справа робіцца на Случчыне*)

(Жыцьцё і факты).

Яшчэ цікава з савецкаю дэмакратыяю,—асабліва яскрава выявілася гэта пры правядзеньні самаабкладаньня. Прыяжджае ў вёску работнік раёну. Як і заўсёды, пасьля ўрачыста-агітацыйнае часткі галасаваньня.

— Хто супроць закону Савету Народных Камісараў аб самаабкладаньні?

Ні воднае рукі. А галасы ззаду:

— Хто-ж гэта такі дурны будзе супроць закону.

— Ды мы ня супроць савецкага закону...

— А каб па правільнасьці.

Але справа зроблена—прагаласавалі. Задаволены, што хітра абкруціў сялян, раённы цэнтравік едзе. Праходзіць тыдзень ці два—самаабкладаньне ня вносяць.

Пра гэта расказаў мне вясковы грамадзкі работнік—кандыдат партыі.

— А нам,—кажа, — вясковым работнікам сялянства пасьля каркі мыліць. Глядзеце, кажуць, якая правільнасьць у савецкае ўлады.

У іншых мясцох нават камсамольскія ячэйкі галасавалі супроць самаабкладаньня, становячыся, такім чынам, на чале кулацкае часткі вёскі. Гэтак было ў засьценках В. і М. Машчыцы. Там-жа камсамольцы ўтойвалі ад вучоту па с-г. падатку жывёлу; нават сэкратар ячэйкі дахітрыўся схаваць 3 сьвіньні і 2 авечкі. Ды чаму не схаваць камсамольцам, калі, скажам, бяскарна ўтойвалася праз усе гады ў в. Цароўцах папоўская зямля (50 дзес.). Райкомам ЛКСМБ і КПБ нічога ня зроблена з такімі камсамольскімі ячэйкамі—вынікаў якраз ня відаць вялікіх. А Машчыцкая ячэйка вельмі паказальная для ўсяго раёну; у кожнага члена ячэйкі вучнёўская або службовая кар'ера, свае індывідуальныя погляды на будучае, і таксама свае задачы.

На хутарох В. Сьліва пасьля „правільнае“ работы па самаабкладаньню, бедныя спалілі гумно старшыні с-сав., прарабіўшы гэтым самым кулацкую работу. А ўсё каму гэта патрэбна было, пусьцілі погаласку на ўвесь раён:

— Глядзеце!.. Кулакі наступаюць на беднату. Кулакі засадзілі ў гумно старшыню с-савету і спалілі жывога.

На справе-ж гэта зусім ня так: старшыня с-с. жыве і не шманае ў акруговым горадзе, узяты, мусіць, на работу за нейкія «отличия».

У цёмную праводзіцца савецкая работа на Случчыне... Побач з вёскамі —Працавічы і Іграева—ёсьць засьценак Працавічы, трохі паводдаль—Яноўка і розныя хутары. У свой час кожная гаспадарка ў гэтых засьценках мела дзесяцін па 30, 40 і 50 зямлі, штук па 10—15 кароў, па 6—7 коняй і ў дадатак амаль кожная была замешана некалі ў справах з падатковымі афэрамі ў 1922—1923 г. Прайшла абрэзка, лішнюю зямлю ў іх падбіралі ў запасны фонд. Цяпер яны плацяць падатку як звычайныя серадзнякі, а то і беднякі.

— Ого, хіба-ж мы дурні. Шыш ад нас возьмеш.

Калі раней было ў іх па 10—15 кароў, дык зараз пазаставалася па 1—2—папрадалі; гэтак і з рэштаю жывёлы. На грошы вядзецца спэкуляцыя. Засяваецца дзесяцін 5 бульбай, а ўвосень купляецца штук 15 кароў. Зіму трымаюцца каровы, прадаецца масла, сыры, а на вясну к новаму падатку на засьценкаўскіх гаспадарках ізноў па 1—2 кароў, астатнія прададзены з вялікім прыбыткам. У каго больш шырокая гандлярская лапа, гандлюе ўсім, чым пападзе,—абы зарабіць больш. Падатак-жа плацяць як серадзнякі. Ня дзіва, калі пасьля гэтага яны-ж гавораць:

— Шыш выкусіш, савецкая ўлада.. Мы трохі разумнейшыя за тваіх раённых работнікаў. Хоць і абрэзаны, а як былі яны кулакамі, дык так і засталіся, наймовая праца ня выводзіцца ў гаспадарках. Зусім не ў галаве гэта РВК, ня ўлічваюцца пры ападаткаваньні ўсе такія хітрадумныя прыбыткі.

Не зьвяртаецца ўвагі і на савецкія гаспадаркі, не. Прыкладам гэтага можа служыць справа з кіраўніком сав. гасп. Іваць. Праз колькі гадоў пхала туды дзяржава завадзкую жывёлу, птаства, а кіраўнік гаспадаркі спакойна кішэню пашыраў. Здаваў у арэнду на ўкосы суседняй вёсцы агароднікам самую ўрадлівую прырэчную сенажаць. Усе навакол гаварылі:

— Годзе ўжо Уласаву, досыць ён нажыўся.

І нажыўся як відаць, бо ў сав. гасп. падабралася надта-ж ужо цёплая хэўра: што ня служачы — то сваяк, што ні рабочы—то сваяк, сваяка—жонка, цесьць і г. д. Невялічкая групоўка апазіцыйных рабочых (3—4 чал.) нічога не магла зрабіць, нават парт'ячэйка была ня ў моцы. Але прыехаў рабочым у савгас дэмабілізаваны чыр-ц. Рабочыя 2 м-цы не атрымоўвалі пэнсіі. Навакольныя сяляне, паказваючы пальцам на Іваць, казалі:

— Што толку дзяржаве. Разьвярсталі-б паміж вёсак.

Дэмабілізаваны чыр-ц узяўся за работу і хутка паказаў сябе. Кіраўнік сав. гасп. намерыўся — «выдворить» яго за такую ласку (ня жартачкі! усё начальства таварышы і знаёмыя), але толькі чыр-ц быў надта ўпарты і свайго дасягнуў... Выязная сэсія Вярх. Суду за нявыплату 2-хмесячнае пэнсіі рабочым засудзіла зьняць кіраўніка з работы і абвясьціць выгавар у друку. Ну, што-ж і тое добра. Раённыя цэнтры не зьвярталі ўвагі.

Як раён, гэтак і с-саветы, адно за адно чапляецца, адно адпаму рукі ўмывае. Паблізу ад хутароў „Селішчы“ расьце малады лясок (7-8 гад.) «Рачкаўшчына» (вырас на месцы памешчыцкага, стыхійна сьсечанага ў 1917 г. сялянамі). Зараз ён не даглядаецца, сячэцца ўсімі, каму хочацца. Няма справы да яго ні с-савету, ні РВК, ні міліцыі. І гэта—пры бязьлесьсі Случчыны.

Адносіны да культурна-асьветнае работы, асабліва с-сав., ні чорта ня вартыя. У сяле Цараўцы вось ужо 6 год існуе хата-чытальня. Калі быў пад носам валасны цэнтр, работа яшчэ сяк-так ківалася. А пасьля... Сталі мяняць хатнікаў, як модная пані рукавічкі; у многіх выпадках яны не адпавядалі назначэньню і прыносілі толькі шкоду. Гэтак адзін хатнік спаліў у свой час памяшканьне, у якім зьмяшчалася хата-чытальня і фэльчарскі пункт. Хатніка разам з камісіяй, якая прымала папраўленыя печы, з чаго і згарэў увесь будынак, да адказнасьці не прыцягнулі. Пасьля пажару згрудзілі ў адным доме (б. папоўскім) і хату-чытальню і фэльчарскі пункт. У хаце-чытальні беспераcтанку грыміць раяль, перашкаджаючы прыёму хворых на пункце.

Хата-чытальня зьбірае вакол сябе хлапчукоў і дзяўчынак і добра навучае іх, як кахаюцца вялікія. Часта ўночы наладжваюцца распусныя оргіі. На калідоры паміж пунктам і чытальняю маецца кладовачка, замкнёная на замок фэльчарам. Як толькі засынае фэльчарская сям'я, замок ляціць з дзьвярэй і кладоўка па чарзе здымаецца пад кватэру бяссоннымі парачкамі... Камсамольская ячэйка глядзіць праз пальцы на гэтыя гнойныя зьявішчы.

Фэльчар зьвяртаўся за дапамогай да члена с-с., але той так адказаў, што ў беднага фэльчара згінула ахвота гаварыць з ім. Аднойчы запрасіў ён самога старшыню с-с. украдкі паслухаць, якая работа праводзіцца ўвечары ў хаце-чытальні. Старшыня пераначаваў у суседнім з хатай-чытальняй пакоі. Ураніцы гасьцінны гаспадар спытаўся ў свайго начальственнага госьця, як ён адпачываў.

— Безабразіе,—адказаў той.—Спаць не далі цэлую ноч.

Якія-ж захады ўжыў пасьля таго старшыня с-сав? Ніякіх.

Фэльчар сам ужо скардзіўся ў РВК, але «воз і по ныне там». Былы папоўскі дом паступова раскідаецца, гніе. Плот, якім ён быў агароджаны, парасьцягваны „добрымі“ суседзямі—не засталося ні калочка. Два былых камсамольцы ўкінулі ў калодзеж на двары дзежку ні то з-пад селядцоў, ні то з-пад каламазі, і калодзеж дасюль сьмярдзіць. С-савет не аддаў пад суд хуліганаў.

Фэльчарскі пункт застаецца часта (нават на цэлы тыдзень) без мэдыкамэнтаў, бо РВК не сьпяшаецца з зацьверджаньнем справаздач. А мэдыкамэнты выпісваюцца з акругі.

Яшчэ пра тую-ж хату-чытальню... Увесь савет яе заяўляе, што хатнікі (за выключэньнем аднаго) ня ўмелі нават скласьці пляну работы; несьвядома адбілі ўсякае жаданьне ў дарослых хадзіць у чытальню. На пляцоўцы як-раз перад уваходам наставілі «гіганцкія шагі». «Гіганцкія шагі» сталі добраю круцёлкаю малым, на якой вельмі зручна біць насы, ды пудзіць коні прыяжджаючых да фэльчара хворых. Перадавыя сяляне вёскі і нават настаўнікі гавораць, што чымся мець такую хату-чытальню, дык лепш зачыніць яе. РВК не паклапаціўся выпрабаваць з акругі савпартшкольца на гэтую работу, а калі пасылае якога таварыша, дык ніколі не правярае ці адпавядае ён свайму назначэньню.

Халоднае «равнодушие» пануе ў раёне. Застаецца такое ўражаньне, быццам людзі занадта змарыліся і няма сілачкі ў іх узьняцца з мяккага месца і выехаць на раён праветрыцца як сьлед.

Ды што там на раён—і пад бокам вытвараюцца такія рэчы, што... Рыкаўскі грашавод 3 дні ганяў па Случку аднаго гр-на з пас. Крамянка, калі той выпатрабоўваў свае грошы, нейкія там 7 р. Толькі пад канец трэцяга дня, калі чалавек канчаткова абезнадзеяў, ён вярнуўся ў РВК і «пасяброўску» ўзяў грашавода за каршэнь, пагразіўшы за цаганіну міліцыяй і ДПУ. Грошы «маменталём» адшукаліся.

У самым горадзе... Некалі паветовым выканкомам задумана было заснаваць грамадзянскія могілкі. Задумана—зроблена. Адпусьцілі месца за горадам «на старым вале» ў балоце... Першага пахавалі ў 1922 г. камсамольца-мытніка Мікалая Мурашку, забітага на польскай граніцы ў часе, калі ён выконваў важную работу ад ДПУ. Сьледам за ім пахавалі яшчэ 2-х камсамольцаў, а ўсіх магілак к 1928 г. вырасла 6. Паветовы выканком пад націскам сваякоў агарадзіў быў іх, бо праз які час пасьвіліся там абывацельскія каровы, рыліся сьвіньні. Плот прастояў адно лета. Што году камсамольская арганізацыя ўшаноўвала памяць загінуўшых таварышоў; толькі ў 1928 г. чамусьці пакінула. Мусіць грамадзкае значэньне могілак зьнізілася нагэтулькі, што ня варта стала хадзіць туды з кітынгамі.

А можа і таму, што магілкі пачалі зраўноўвацца з зямлёю. Можа і так, хто іх ведае. Што-году—разоў па пяць на леце—сястра першага пахаванага камсамольца ходзіць па райкомах, па РВК каб агарадзілі могілкі, каб зрабілі іх сапраўды могілкамі. Ёй абяцаюць... Абяцаў яшчэ павет, абяцала і акруга, а зараз на працягу 2 год абяцае раён. А могілкі? Што могілкі... Канчаткова разбураюцца; чырвонаармейцы №-кага палка, што ходзяць на заняткі за горад, сталі раскопваць іх сваімі рыдлёвачкамі пад акопы і акопчыкі. А РВК? „Благодушно“ абяцае і тым-часам ведаць нічога ня хоча. Гэтак шануюць памяць сваіх папярэднікаў —малевькіх рэвалюцыянэраў, малапрыкметных, загінуўшых у барацьбе, і камсамольская арганізацыя і РВК разам з імі.

Эх, шмат можна было-б паказаць пра Случчыну, ды ўсё адно ўжо... Наўрад ці зацікавяцца гэтым у раёне, наўрад ці выедзе хоць адзін работнік з акругі, не дарма падкрэсьлена было на апошнім пленуме акругкому ЛКСМБ, што ня было ніводнага выезду ў раёны ад пленуму да пленуму.

Аб чыёй справе сьведчаць усе паказаныя факты?

Не аб нашай!

Чаго дачакацца можна, пакінуўшы ўсё гэтак, як яно маецца?

Прыкладаў мы маем ня мала ўжо, выніклых на гэткай-жа глебе ў маштабе Беларусі і Савецкага Саюзу, і прыклады гэтыя гавораць, што такою работаю мы б'ём самі сябе.

Трэба праветрыць, абавязкова трэба аздаравіць і асьвяжыць Слуцкі раён.

РЭМ.

*) Гл. «С. Б.» № 164.

ДРУГІ КОНКУРС.

Кантора газэты „Савецкая Беларусь" абвяшчае

ДРУГІ КОНКУРС

НА ЛЕПШАГА, ЗЛАЎНАВАЖАНАГА ВЫЛУЧАНАГА МЯСЦКОМАМІ ЦІ ГРУПКОМАМІ ПРАЦАЎНІКОЎ АСЬВЕТЫ Ў СПРАВЕ РАСПАЎСЮДЖАНЬНЯ ГАЗЭТЫ „САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ".

Конкурс абвяшчаецца з 1-га жніўня і будзе цягнуцца да 31-га сьнежня г. году.

Усе прыпісаныя ўпаўнаважанымі падпіскі, пачынаючы з 1-га жніўня да 31 сьнежня, будзе залічана на конкурс. Падпіску можна зьбіраць на жнівень, верасень, кастрычнік, лістапад і сьнежань месяцы г. г., а таксама і на ўвесь 1929 год.

Падпіска прымаецца ўпаўнаважанымі як за наяўны разрахунак так, і ў крэдыт (крэдытная падпіска ўпаўнаважанымі праводзіцца на ранейшых умовах).

Падпіска зьбіраецца ня толькі сярод асьветнікаў, але і сярод іншага жыхарства і ўсіх устаноў і арганізацый.

УМОВЫ КОНКУРСУ:

ЗА ЗБОР ПАДПІСКІ БУДУЦЬ ВЫДАНЫ ПРЭМІІ:

За 1300 экзэмпляра-месяцаў і больш 160 руб.

ад 1300 да 1150	140 руб.	ад 400 да 300	30 руб.
ад 1150 да 1000	120 "	ад 300 да 200	20 "
ад 1000 да 800	90 "	ад 200 да 100	дармова газэта
ад 800 да 600	75 "		„Савецкая Беларусь" на год.
ад 600 да 400	50 "		

Лік прэміяў неабмежаваны. Такім чынам большую прэмію могуць атрымаць некалькі ўпаўнаважаных.

Прэміі паступаюць на карысьць упаўнаважаных, а на карысьць мясцкому застаецца на месцы 15 проц. ад сумы падпіскі.

Вынікі конкурсу будуць аб'яўлены 15 студзеня 1929 году.

ЛЁТАРЭЯ ДЛЯ ПАДПІСЧЫКАЎ.

Разам з гэтым абвяшчаецца для ўсіх падпісчыкаў лётарэя

15-ГА СТУДЗЕНЯ 1929 ГОДУ БУДЗЕ РАЗЫГРАНА 50 КАШТОЎНЫХ РЭЧАЎ.

У лётарэі будуць удзельнічаць толькі індывідуальныя падпісчыкі (установы ўдзелу не прымаюць).

Умовы ўдзельнічаньня ў розыгрышы:

Усе падпісаўшыяся пасьля 1 жніўня на 6 мес. атрымоўваюць 1 лётарэйны білет, на год—3 білеты. [illegible]

У ЛЁТАРЭІ БУДУЦЬ РАЗЫГРАНЫ НАСТУПНЫЯ РЭЧЫ:

1 веласіпэд
2 швейныя машыны [illegible]
3 фотаапараты
2 [illegible]
2 самавары
5 [illegible]
15 [illegible] гадзіньнікаў
10 [illegible]
10 камплектаў часопісу „Полымя" за 1929 г.

У конкурсную і лётарэйную камісіі вылучаны наступныя таварышы: ад рэдакцыі—рэдактар газэты Кудзелька М., загадчык канторы Касьцюк, загадчык асьветніцкага аддзелу—Камлюк, ад ЦП саюзу [illegible] Платун і Мельнік. Апрача таго, два прадстаўнікі ад раёнаў, сабраўшых большы лік падпіскі, і прадстаўнік РСІ.

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ ЎРАДУ БССР

Пастанова

Савету Народных Камісараў БССР

аб пляне азімай пасеўнай кампаніі 1928 г.

Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляе:

1. Прызнаць, што асноўнымі момантамі азімай пасеўнай кампаніі 1928 году зьяўляюцца:

а) агульная лінія на пашырэньне засеву азімых культур (жыта і пшаніца), прычым гэта пашырэньне Народным Камісарыятам Земляробства маркуецца ня менш, як на 1—1½ проц.

Увага. Пашырэньне азімых пасеваў павінна праходзіць не за кошт павялічэньня ўдзельнай вагі пасеву азімых у суадносінах культур, а галоўным чынам за кошт павялічэньня агульнай пасеўнай плошчы праз уцягненьне ў сталае сельска-гаспадарчае карыстаньне бросавых зямель, мэліараваных плошчаў і раскарчовак;

б) скарыстоўваньне штучнага ўгнаеньня, пасеў гатунковым насеньнем, гатункаваньне і пратраўліваньне пасеўнага матар'ялу і г. д. для павялічэньня ўраджайнасьці;

в) далейшае замацаваньне калектыўных гаспадарак і вытворча-каапэрацыйных аб'яднаньняў, а таксама садзейнічаньне далейшаму ўзросту калектыўных аб'яднаньняў.

2. Пасьпяховае пашырэньне пасеўнай плошчы азімых культур у разьмеры намечаным плянам Народнага Камісарыяту Земляробства, патрабуе поўнага і беспарабойнага забясьпечаньня бядняцка-серадняцкіх і калектыўных гаспадарак сродкамі сельска-гаспадарчай вытворчасьці, насеньнем, угнаеньнем, сельска-гаспадарчымі машынамі і крэдытамі, для чаго патрэбна:

а) па лініі сельска-гаспадарчай каапэрацыі стварыць насенны фонд азімых культур палепшаных гатункаў у разьмеры ня менш 25.000 цэнтнэраў, якія забраваць па савецкіх гаспадарках Беларускага Сельска-Гаспадарчага Трэсту. Для спробы і акліматызацыі гатунковага насеньня пяткускага жыта, прызнаць неабходным увезьці яго з РСФСР у колькасьці 705 цэнтнэраў;

б) асноўным загатоўшчыкам (Беларускаму Саюзу с.-г. каапэрацыі і Цэнтральнаму складу с.-г. машын) своечасна завезьці ў раёны прызначанае па пляну Народнага Камісарыяту Гандлю СССР штучнае ўгнаеньне ў колькасьці: супэрфасфату 5.800 тон і фасфарытнай мукі 2.200 тон, а таксама сельска-гаспадарчых машын у разьмеры, прадугледжаным плянам Народнага Камісарыяту Земляробства.

в) Беларускаму Сельска-Гаспадарчаму Банку забясьпечыць бядняцка-серадняцкія і калектыўныя гаспадаркі крэдытам на пакупку штучнага ўгнаеньня і с.-г. машын у разьмеры, прадугледжаным па крэдытным пляне Банку;

г) у зьвязку з адсутнасьцю па крэдытным пляне сродкаў на пакупку насеньня азімых культур, даручыць Эканамічнай Нарадзе абмеркаваць пытаньне аб дадатковым асыгнаваньні сродкаў на гэтую патрэбу;

д) паставіць перад Саветам Працы і Абароны СССР пытаньне аб дадатковым завозе ў БССР ня менш 10 трактараў, што будзе складаць толькі 70 проц. гадавога пляну.

3. Даручыць Народнаму Камісарыяту Земляробства, Беларускаму Сельска-Гаспадарчаму Банку і Беларускаму Саюзу с.-г. каапэрацыі прасачыць за своечасным завозам і разьмеркаваньнем па раёнах сродкаў сельска-гаспадарчай вытворчасьці і за скарыстаньнем крэдытаў на мерапрыемствы па азімай пасеўнай кампаніі, асабліва ў частцы першачарговага задаволеньня патрэб калектыўных і бядняцкіх гаспадарак, прыцягваючы да адказнасьці за парушэньне парадку і ўмоў крэдытаваньня, прадугледжаных шкаламі крэдытаваньня.

4. У мэтах пашырэньня калектыўнага карыстаньня сельска-гаспадарчымі машынамі і прыладамі, а таксама ў мэтах дапамогі беззінвэнтарным і бядняцкім гаспадаркам і гаспадаркам сем'яў чырвонаармейцаў, былых чырвоных партызан і былых чырвонагвардзейцаў, даручыць зямельным органам, разам з сельска-гаспадарчай каапэрацыяй і камітэтамі сялянскіх таварыстваў узаемадапамогі, пашырыць сетку машынапракатных пунктаў і арганізацыю машынных таварыстваў.

5. У адпаведнасьці з мясцовымі прыродна-эканамічнымі ўмовамі зямельным органам пашырыць і паглыбіць працу па правядзеньню мерапрыемстваў па падвышэньні ўраджайнасьці азімых культур, як гэта: замена звычайнага насеньня на палепшанае, ужываньне штучнага ўгнаеньня, гатункаваньне і пратраўліваньне (азімай пшаніцы), пасеўнага матар'ялу, пашырэньне радковага пасеву і зяблявай заворкі, пры гэтым дабівацца, каб гэтыя мерапрыемствы праводзіліся цэлымі паселішчамі, у першую чаргу савецкімі і калектыўнымі гаспадаркамі і пасёлкамі.

6. Для большай пасьпяховасьці і эфэктыўнасьці працы па правядзеньні азімай пасеўнай кампаніі 1928 г. па прыкладу вясеньняй пасеўнай кампаніі гэтага году, прыцягнуць да працы грамадзкія арганізацыі вёскі і ўвесь сялянскі актыў. Акруговым і раённым выканаўчым камітэтам, разам з каапэрацыйнымі арганізацыямі, скласьці канкрэтныя пляны па правядзеньні азімай пасяўной кампаніі, вызначыўшы мерапрыемствы і іх ахоп для кожнага раёну, а па паасобных мерапрыемствах—па сельскіх саветах, пры гэтым навакол гэтых мерапрыемстваў мабілізаваць уласныя сялянскія сродкі для ўкладаньня ў сельскую гаспадарку.

7. Усе мерапрыемствы азімай пасеўнай кампаніі павінны быць накіраваны ў першую чаргу на ўзмацненьне калектыўных гаспадарак і вытворча-каапэрацыйных аб'яднаньняў, зьвярнуўшы асаблівую ўвагу на калектывы, арганізаваныя на працягу першай паловы гэтага году.

8. Адзначаючы недастатковы тэмп арганізацыі пасялковых таварыстваў у часы вясеньняй пасеўнай кампаніі па прычыне неафармленьня гэтага віду каапэрацыі ў агульнай сыстэме с.-г. каапэрацыі, запрапанаваць с.-г. каапэрацыі і зямельным органам пашырыць тэмп арганізацыі пасялковых таварыстваў у азімую пасеўную кампанію, паставіўшы задачу арганізаваць ня менш аднаго таварыства на раён.

9. Даручыць камітэтам сялянскіх таварыстваў узаемадапамогі арганізаваць шырокую дапамогу бядняцкім гаспадаркам, асабліва бесканёвым, па заворцы і засеву азімых культур, праводзячы гэта ў парадку грамадзкай працы.

10. Канстатуючы значную колькасьць нерэалізаваных плугоў ад вясеньняга сэзону, прызнаць неабходным панізіць цэны на плугі да двух рублёў, для чаго даручыць Эканамічнай Нарадзе яшчэ раз перагледзець пытаньне па зьніжэньні цэн на плугі, вышукаўшы крыніцы пакрыцьця выдаткаў.

11. Упаўнаважаным Савету Народных Камісараў БССР па правядзеньні азімай пасеўнай кампаніі 1928 году назначыць Народнага Камісара Земляробства тав. Прышчэпава, З. Х.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **М. Галадзед.**
Кір. Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнае Нарады БССР **М. Мароз.**

4 ліпеня, 1928 г.
г. Менск.

Індустрыялізацыя калгасаў.

(*Ліст з Бабруйшчыны*).

Апошні зьезд прадстаўнікоў калектыўных гаспадарак акругі сьцьвердзіў, што разьвіцьцё прамысловых прадпрыемстваў для перапрацоўкі сваёй сыравіны і прадуктаў сельскай гаспадаркі ў калгасах ідзе пакуль што слаба. На 120 калектыўных гаспадарак ёсьць толькі 38 рознастайных тэхнічных прадпрыемстваў, прычым абсалютная большасьць іх прыпадае на заводы па перапрацоўцы малака.

Усе гэтыя прадпрыемствы, за вельмі рэдкім выключэньнем, уяўляюць сабою дробныя заводзікі са слабым і прымітыўным абсталяваньнем і, зразумела, з вельмі малой выработкай прадукцыі.

Справа аб пашырэньні тэхнічных прадпрыемстваў абгаварвалася на зьезьдзе калгасаў і прызнана неабходнай.

— Неабходна правесьці індустрыялізацыю калгасаў, гэта надасьць ім гаспадарчую моц—гаварылі дэлегаты зьезду, абгаварваючы плян індустрыялізацыі.

Чырвонаю ніткаю ў пляне пашырэньня тэхнічных прадпрыемстваў у калгасах праходзіць рацыяналізацыя гэтага мерапрыемства. Пераабсталяваньне старых заводаў, будова новых, забясьпечаньне апошніх поўнасьцю сыравінай,—так ставіцца пытаньне індустрыялізацыі калгасаў. Бярэцца лінія на арганізацыю болей буйных прадпрыемстваў на паях некалькімі калгасамі. Гэта мерапрыемства, папершае, зьнішчыць драбленьне прадпрыемстваў, дасьць магчымасьць добра абсталяваць іх. Так, у калектыўнай гаспадарцы «Расьсьвет» маркуецца пабудова групавога сыраварнага заводу для 4 калгасаў, у калгасе Зайнг—для 3 калгасаў, у калгасе Ўсход—для 8 калгасаў і г. д. Такіх заводаў будзе ў наступным годзе абсталявана і пабудавана шэсьць.

Гэтыя заводы будуць выпрацоўваць экспартны сыр.

Апрача сыраварных заводаў, будзе наладжана праца ў 45 калгасах па апрацоўцы малака. Гэтыя пункты будуць абслугоўвацца заводамі па выпрацоўцы сыру для мясцовых патрэб. Такіх заводаў будзе працаваць 10.

Такім чынам мерапрыемствы па наладжваньні прадпрыемстваў па перапрацоўцы малака дадуць гатовай прадукцыі 92 тоны сыру і 34 тоны масла ў год.

Перапрацоўка садавіны таксама будзе наладжана ў калгасах. Гэтае мерапрыемства зьявіцца зусім новым у працы калгасаў. Будзе пабудован завод па вырабу віна, які будзе абслугоўваць 10 калгасаў, у 2 калгасах будуць абсталяваны сушылкі садавіны. Гэтыя прадпрыемствы дадуць магчымасьць скарыстаць на месцы садавіну калгасаў. Апрача таго, будуць пабудаваны 2 вялікія крахмальныя заводы, якія перапрацуюць за год да 3 тысяч тон бульбы.

Такім чынам нашы калгасы стануць буйнымі пунктамі па скарыстаньню мясцовай сыравіны, стануць індустрыялізаванымі асяродкамі. Гэтым самым яны ўзмоцняць сваю гаспадарчую моц. Падрыхтоўчая праца да пабудовы заводаў у некаторых мясцох ужо пачата.

А. Дамброўскі.

Што слухаць па радыё.

Пятніца, 20-га ліпеня.

7—00—7—25 Гутарка ВСКФБ.
7—25—8—05 Беларуская радыёгазэта з яўрэйскім аддз.
8—05—8—30 Гутарка, прысьвечаная да 2-хгодзьдзя сьмерці т. Дзяржынскага.
8—30—8—45 Музычны перапынак.
8—45—9—10 Торф і яго значэньне для сялянства і прамысловасьці.
9—10—11—00 Мастацкая перадача.

ХРОНІКА.

У Прэзыдыуме Менскага Акрвыканкому.

Машыны для копыльскай электрастанцыі.

Прэзыдыум Акрвыканкому пастанавіў купіць новыя машыны на бранскіх мальцаўскіх заводах для копыльскай электрастанцыі. На гэту мэту асыгнавана 12000 руб.

Адлічэньні ў фонд імя Леніна.

Год назад прэзыдыум АВК пастанавіў адлічыць 20 проц. з сум, якія паступаюць на барацьбу з бяспрытульнасьцю, у фонд імя Леніна. У сувязі з тым, што праца па адлічэньню праводзілася кепска, прэзыдыум Акрвыканкому даручыў Акрфа ўзмацніць нагляд за адлічэньнем гэтых сродкаў. Сродкі гэтыя будуць разьмяркоўвацца Акрвыканкомам сумесна з упаўнаважаным дзіцячай камісіі.

„Эльвод" перадаецца гарсавету.

Прэзыдыум Акрвыканкому пастанавіў перадаць пад кіраўніцтва Менскага гарсавету акруговы трэст «Эльвод». Інспэкцыі мясцовай прамысловасьці і камгасу даручана правесьці працу па разьмеркаваньню прадпрыемстваў Эльводу для перадачы іх гарадзкому савету.

На фронце барацьбы з бяспрытульнасьцю.

Акрвыканком даў дырэктывы аб тым, каб пераросткі выхаванцы дзіцячых дамоў былі перададзены ў дзіцячыя калёніі сацвыху ў працягу месяца. На вольныя месцы ў дамы будуць прыняты новыя бяспрытульныя дзеці.

Сельская гаспадарка.

Разьвядзеньне цукровых буракоў.

Па прапанове ВСНГ—менская расьлінаводная дасьледчая станцыя засеяла 1,5 гэкт. цукровых буракоў. Сёлета ўвосені будзе праводзіцца вывучэньне, які процант цукру зьмяшчаецца ў бураках.

Цэнтральная бульбяная станцыя

У савгасе Вялікая Сьлепя (каля Менску) арганізавана Цэнтральная Бульбяная Станцыя Беларускага Дасьледчага Інстытуту Сельскай і Лясной Гаспадаркі. Станцыя сёлета заняла пасевамі бульбы каля 30 гэкт. Загадчыкам станцыі вызначан праф. Малюшыцкі.

Курсы для сялян-дасьледчыкаў.

У наступным годзе маркуецца арганізацыя ў Менску 2-хмесячных курсаў для сялян-дасьледчыкаў. Курсанты будуць практычна працаваць на дасьледчых станцыях—расьлінаводнай і балотнай.

Пачынаецца пабудова Інстытуту Працы.

У бліжэйшыя дні Нар. Кам. Працы БССР прыступае да работ па будаўніцтву будынку для Інстытуту Працы. Сёлета будзе пабудаваны толькі першы паверх, а ўвесь будынак будзе 3-хпавярховы. Будаўніцтва маркуецца скончыць у наступным годзе і яно будзе каштаваць 150.000 руб. У гэтым будынку будуць зьмяшчацца, апрача Інстытуту, і курсы ЦІП.

На грамадзкіх работах занята 3820 чалавек.

Водлуг даных Наркампрацы, на першага ліпеня па ўсіх акругах БССР на грамадзкіх работах было занята 3820 чалавек беспрацоўных. У параўнаньні з 15 чэрвеня лік занятых на грамадзкіх работах павялічыўся на 10 проц.

Да арганізацыі с.-г. музэю.

Сельска-гаспадарчы інстытут імя Леніна адпусьціў 1500 руб. на арганізацыю ў Менску сельска-гаспадарчага музэю. Музэй будзе арганізаваны пры Цэнтральным Доме Селяніна.

Настаўнікі для беларускіх школ Сібіры.

У Нар. Кам. Асьветы БССР паступіла заяўка ад Савнацмену Нар. Кам. Асьветы РСФСР на пасылку ў Барабінскую і Томскую акругі Сібіры настаўнікаў для беларускіх школ. Нар. Кам. Асьветы БССР камандыруе ў Сібір з скончыўшых пэдтэхнікумы і пэдкурсы—8 чал. і з настаўнікаў—7 чал., а ўсяго—15 чал.

Курорты для сялян.

Нар. Кам. Аховы Здароўя БССР закупіў новых 14 курортных месц для сялян у Еўпаторыі. Месцы будуць разьмяркоўвацца акругамі.

Усяго сёлета закуплена 121 курортнае месца для сялян.

Усебеларускія курсы па перакваліфікацыі інжынэрна-тэхнічных працаўнікоў.

16-га ліпеня ў Віцебску адчыніліся месячныя курсы па перакваліфікацыі інжынэрна-тэхнічных працаўнікоў індустрыйных тэхнікумаў і прафтэхнічных школ.

На курсы запрошаны 9 прафэсароў з Ленінграду. На курсы камандыраваны курсанты з усіх акругаў.

Ільготы вынаходцам.

ВСНГ БССР даў дырэктывы выдаваць вынаходцам, якія зарэкамэндавалі сябе каштоўнымі вынаходкамі, спраўкі на ільготу пры паступленьні іх і іх дзяцей у вышэйшыя і сярэднія навучальныя ўстановы.

Бяспрытульныя.

Камгас таксама мае бяспрытульных, толькі не дзяцей, а дамы. Другі месяц пашоў, як скончыўся тэрмін арэнды дому № 12 па вул. Мопра (у раёне вул. Мопра такіх дамоў маецца каля 15), а камгас ніяк не зьбярэцца прыняць яго ад ранейшага арандатара. Наведваліся з жакт'у, аглядалі дом, але да гэтага часу жакт з камгас'ам ня ўмовіліся. Няхай дагаварваюцца, але гэта не перашкаджае і камгасу наведацца па вышэй паказанаму адрасу, каб ведаць, як арандатар выканаў умовы дагавору і ў якім стане зараз знаходзіцца будынак. Камгас тут зможа шмат чаму навучыцца. Дарэчы, і кватаранты мелі-б магчымасьць падзякаваць камгас за клопаты аб іх. Бо як інакш, як ня клапотамі аб кватарантах можна назваць гэтакі факт?

Пазбавіўшы арэнды дому ранейшага арандатара, камгас перадаў апошняму ў арэнду „сад" у двары з 8 ігрушаў. Відаць, справа гэта была ў «Тыдзень лесу», бо, па нашай думцы, камгасу трэба было хутчэй аб дамох клапаціца, чым аб 8 ігрушах. Калі гэтыя ігрушы трэба было перадаць у арэнду (а мы няпэўны ў гэтым, бо яны ў двары паміж двума дамамі, дзе і павярнуцца нельга), дык камгас'у трэба было запытаць кватэрантаў, бо яны маюць на гэта больш права) у іх ёсьць дзеці, якім трэба пагуляць і пабегаць), чым былы арандатар дому, які заарэндаваў гэтыя ігрушы, каб шкодзіць кватарантам, хаця-б у гэтым.

У выніках «удалае» ўмовы камгасу два дамы засталіся бяспрытульнымі, але 8 ігрушаў маюць свайго «гаспадара» у асобе ранейшага арандатара.

Кватаранты дому № 12 па вул. Мопра просяць дапамагчы ім шпарчэй ліквідаваць бяспрытульнасьць іх дому, бо ад гэтага мала карысьці і камгасу і кватарантам, а дзеці кватарантаў пытаюць камгас, ці ня лепей было-б 8 ігрушаў перадаць іх бацькам, каб можна было пагуляць і пабегаць па двару і ня чуць грубых выбрыкаў былога арандатара дамоў, а зараз 8-мі ігрушаў.

Кватарант бяспрытульнага дому.

Менскі дзень.

1000 штук сячкарань маркуе закупіць замежамі Белсельсаюз для забясьпечаньня сельскай гаспадаркі.

У бліжэйшыя 5 год маркуецца арганізаваць 400 с.-гасп. крэдытных таварыстваў з разрахунку па 4 таварыствы на кожны раён.

20 прамысловых птушнікаў будзе сёлета арганізавана па розных раёнах БССР.

За 8000 руб. будзе закуплена Менскім Акрвыканкомам машына для Заслаўскай электрастанцыі, якая дасьць асьвятленьне мястэчку.

Жактавыя прыгоды.

ЖАКТ № 12 (праўленьне па Савецкай вул.)—адзін з буйнейшых у Менску. Да яго належыць, між іншым, вялікі дом № 1-22 на рагу Універсытэцкай і вул. Лекерта, у якім жывуць 30 сем'яў рабочых і служачых.

Колькі павінен плаціць рабочы і служачы за ваду ў месяц? Па таксе Эльвода належыць па 25 кап. за аднаго чалавека, а ЖАКТ № 12 бярэ 48 кап. за чалавека. Такім чынам, сям'я рабочага і служачага, якая складаецца з 7 душ, плаціць каля 3 руб. з паловаю за ваду ў месяц—сума не маленькая для бюджэта рабочага.

Чым-жа тлумачыцца гэткая высокая стаўка?

На гэта праўленьне ЖАКТ'у № 12 адказвае, што ў доме № 1-22 кватэры з выгадамі: маецца агульны ванны пакой, маецца агульны ватэр у доме, значыцца шмат вады ўжываецца, і таму кватаранты павінны плаціць даражэй.

Гэта было зусім лёгічна, але вось што сьмешна: кватаранты дому № 1-22 ужо трэці год дзімі гэтымі выгадамі не карыстаюцца з наступнай прычыны: ванная і ватэр знаходзяцца на другім паверсе, а на першым паверсе гэтага дому знаходзіцца фабрыка цукеркаў «Прагрэс», і рабочыя гэтай фабрыкі ўжо два гады замкнулі ванную і ватэр, бо там сапсавалася нейкая вадаправодная труба і ад гэтага вада з ваннай льлецца ў памяшканьне фабрыкі, і рабочыя, зразумела, ня хочуць гэтага халоднага бясплатнага душу.

Праўленьне ЖАКТ'у № 12 да гэтага часу не надумалася направіць трубу.

Ці ня лепш было-б паставіць вадамер і браць з кватарантаў па таксе Эльводу?

Нікому няма ахвоты плаціць лішняе за ваду.

Лорэлей.

Справачны аддзел.

КАТЫРОЎКА ПАЗЫК

(НА 19-VII 1928 г.).

Абл. 1 дзярж. паз.—прад. 4—60 куп. 4—58.
Абл. 2 дзярж. паз.—прад. 5—15, куп. 5—12
Абл. 2 сял. паз.—прад. 5,15, куп. 5,12
Абл. 3 сял. паз.—прад. 5—0,67, куп. 5—04.
Абл. 10 пр. паз. 27 году—прад. 26,09, куп. 25—99.
Абл. дзярж. паз. 26 г.—прад. 121—50, куп. 119—50.
Абл. 12 проц. паз.—прад. 101—63, куп. 101—58.
Абл. 6 проц. паз. індустр.—прад. 25—05, куп. 24—95.

Апавяшчэньне.

Дом Асьветы.

19-га ліпеня г. г. у 9 гадзін увечары—лекцыя тав. Чалага па гісторыі песьні і музыкі пад акампанімэнт бандуры.

Уваход па сяброўскіх білетах дому і саюзу працасьветы.

УСЕБЕЛАРУСКАЯ СПАРТАКІЯДА.

СПАБОРНІЦТВЫ ПА ГІМНАСТЫЦЫ.

Пяршынства атрымаў т. Жураўлёў (Смаленскі гарнізон), які паказаў вельмі прыгожую і стыльную працу на турніку і брусох.

ПЛАВАНЬНЕ.

17 ліпеня ў лягерах „Чырвонае Урочышча" адбыліся спаборніцтвы калектываў па плаваньню на дыстанцыі 100 і 1000 мэтр. для жанчын, 100, 300 і 1000 м. для мужчын, і скачкі з вышыні 3 мэтры ў ваду ў чырвонаармейскай вопратцы з заплывам на 50 мэтр.

Першае месца заняў калектыў Віцебску, далей Гомель, Бабруйск, Менск і Полацак.

Лепшыя дасягненьні паказалі ў заплыве на 1000 м. т. Катовіч—11 хв. 35 с. і Арлоў 11 хв. 41 с. У заплыве на 300 м. на баку: Шаманаў (Гомель)—4 хв. 15,9 сэк.

Заплыў на 100 м.: Ляшэвіч (Менск)—1 хв. 05 сэк.

На спаборніцтвах у скачках у ваду з 6-ці мэтравай вышкі на першых мясцох па стылю і прыгожасьці скачкоў: Ганчароў, Грабнёў і Хадасоўскі.

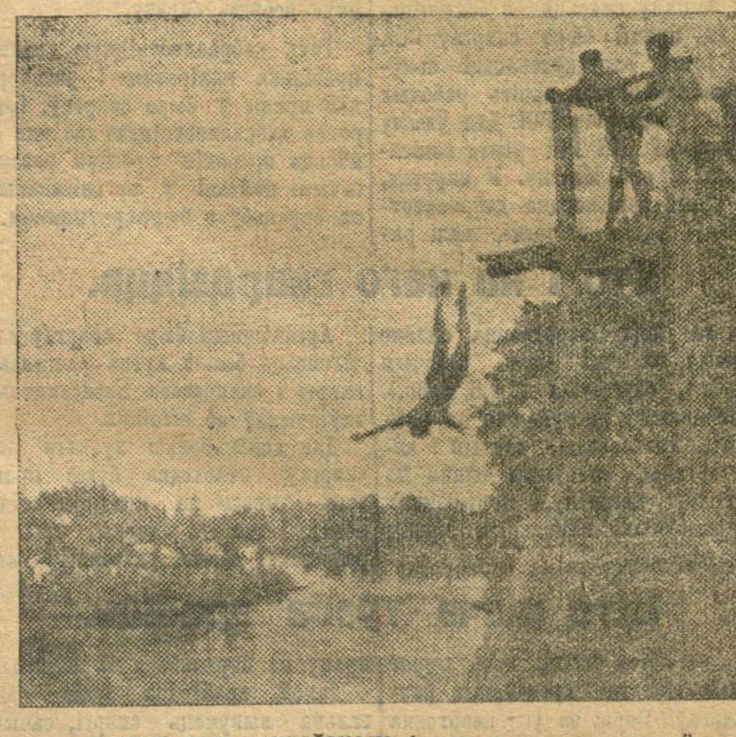

СКАЧОК ТАВ. РАЧКОЎСКАГА (спаборніцтва па плаваньні).

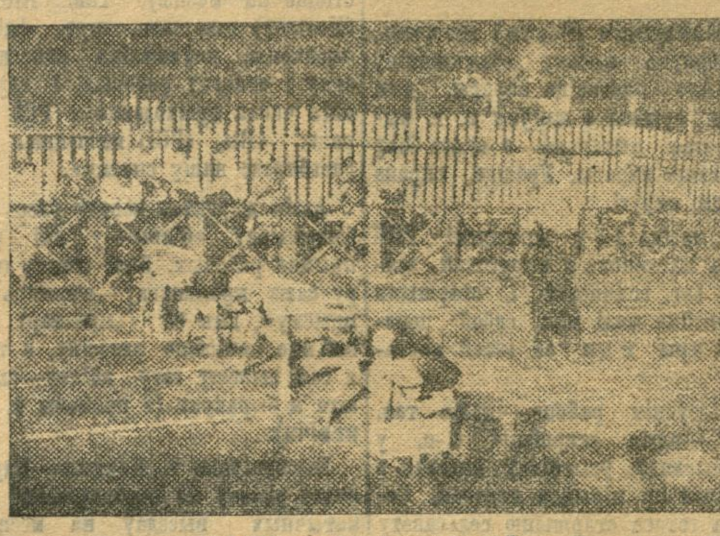

СТАРТ БЕГУ НА 60 МЭТРАЎ.

У заплыве для жанчын на 1000 мэтр.—першай Ражкова (Бабруйск)—13 хв. 34,3 сэк.

У заплыве на 100 мэтр.—першай была ізноў Ражкова—1 хв. 23,8 с.

На вайсковых спаборніцтвах у заплыве на 300 м. першым—Пісканін (АБВШ)—4 хв. 28,8 сэк. У заплыве на 200 м. на сьпіне першым Новікаў у 2 хв. 46,1 сэк. У заплыве на 1000 м. першым Сахноў—12 хв. 25,2 сэк. У заплыве на 200 м. на грудзях першым Шапіра (6 кавдывізія)—2 хв. 47 сэк. У заплыве на 100 м. вольным стылем першым Ляшэвіч—1 хв. 05 сэк. Эстафэту 4×100 выйграла каманда АБВШ з вынікам 5 хв. 31,5 сэк.

КРОСС НА 8 КІЛЁМЭТРАЎ.

17 ліпеня ў Урочышчы «Тры Карчмы» адбыўся кросс на 8 кілём. (бег па перасечанай мясцовасьці). Пяршынства атрымалі калектыў Менску, на другім месцы Бабруйск і на трэцім Полацак.

Лепшыя дасягненьні ў Лахматкіна (Менск) 33 хв. 16 сэк.; Байкова (Магілеў)—33 хв. 16,4 сэк. і Баркоўскага (Гомель)—33 хв. 37,4 сэк.

БЕГ НА 1500 М. (ЖАНЧ.).

На першым месцы калектыў Віцебску (12:47,5), на другім—Ворша (12:48,5). Лепшае дасягненьне ў Драздова (Віцебск)—6 хв. 8,8 сэк. і Куркіна (Ворша)—6 хв. 17,4 с.

ПЯРШЫНСТВА БЕЛАРУСІ ПА ФУТБОЛУ—ГОМЕЛЮ.

На пляцоўцы «Прафінтэрн» 17-га ліпеня адбыўся фінальны футбольны матч Гомель—Полацак. Абедзьве каманды зьяўляюцца вельмі моцнымі; гульня была надта цікавай і сабрала каля 2000 гледачоў.

Удалыя камбінацыі паказала гомельская каманда, якая і атрымала перамогу.

Гэткім чынам пяршынства Беларусі па футболу застаецца за Гомелем. Судзіў матч Далеўскі.

ПЯРШЫНСТВА БЕЛАРУСІ ПА БАСКЕТБОЛУ (ЖАНОЧ.)—МЕНСКУ.

Фінальны баскетбольны матч жаночых каманд Менску і Гомеля скончыўся на першым хаўтайму, бо далей Гомельская каманда гуляць адмовілася. Вынік першага хаўтайму 15:7 на карысьць Менску. Гэткім чынам пяршынства Беларусі па баскетболу атрымаў Менск.

Судзіў Дземьяновіч.

Адказны рэдактар **М. КУДЗЕЛЬКА.**

ТЭАТР—КІНО.

ЛЕТНІ САД КІНО «КУЛЬТУРА». Савецкая, 71.	Апошняя навінка дзяржкіно Грузіі „ПЕРШАЯ І АПОШНЯЯ". Драма ў 8 частках. Звыш праграмы—гастролі Л. З. Леанідава і Я. Ареат.
КІНО „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА".	Амэрыканскі фільм „ТРЫ ІСПЫТЫ". Звыш праграмы—канцэртнае аддзяленьне.
КІНО «ПРАЛЕТАРЫ».	Замежны фільм „КАХАНЬНЕ Ў 16 ГОД". Пачатак а 7 з пал. гадз.
КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ».	Толькі 3 дні—17, 18 і 19 ліпеня працяг 2-й і апошняя 3-я серыя „МІС-МЭНД" у 10 частках.

ЗГУБЛЕНЫ

— Асабовае пасьведчаньне № 799 Мароза А. І., выд. кіраўніцтвам Зах. чыг., кв. 875.
— Каапэрац. кніжка Мароза А. І., выд. МЦРК, кв. 876.
— Вучотна-конская карт. Абкамтрэста, выд. Менакрваенкаматам, кв. 880.
— Вучотна-конская картка № 931 Ахрымовіча Ф. Д., выд. Жыткавіцкім РВК, кв. 877.
— Вучотна-конская картка за № 112 Дудзіча Я., выд. Жыткавіцкім РВК, кв. 878.
— Вайскова-вучотная карт. Комара Д., выд. Бытчанскім сельсаветам, Барысаўскага РВК, кв. 879.

НАРОДНЫ КАМІСАРЫЯТ ГАНДЛЮ Б. С. С. Р.

падае да агульнага ведама, што 9 ліпеня 1928 г. ім унесен у другі разьдзел гандлёвага рэестру СССР (па БССР) пад № 26 трэст пад назвай:

Дзяржаўная тыпа-літаграфія і пераплётна-картанажная фабрыка „Полесская Печать" (скарочаная назва „ПОЛЕСПЕЧАТЬ").

Вышэйшы Савет Народнае Гаспадаркі БССР зацьвердзіў статут названага трэсту 22-га сакавіка 1928 году (прат. Прэзыдыуму № 27 п. 10 (283).

КІРАЎНІЦТВА ТРЭСТУ Ў АСОБЕ ДЫРЭКТАРА У г. ГОМЕЛІ.

Прадмет дзейнасьці—выкананьне тыпаграфскай, літаграфскай, лінавальнай, канвэртнай, пераплётнай і іншых падобных гэтаму работ, а таксама збыт гатовай прадукцыі і кніжна-папяровых тавараў як сваёй вытворчасьці, так і пакупных.

Статутны капітал вызначан у 250511 руб. 59 кап.

Сэкратар Наркамгандлю БССР ВЕРАМЕЙЧЫК.

Галоўлітбел 302.

1-я друкарня.